

MTI BELFÖLDI HIRLÉK

1. kiadás 1959. augusztus 17. 6 óra - perc

Hatvan bemutató - Huszonnyolc új magyar, hét szovjet és négy népi demokratikus darab - A fővárosi színházak műsora az új évadban

1959. augusztus 17.

1./

Néhány hét múlva a fővárosi színházak kinyitják kapukat, megkezdődik az 1959/1960-as színházi évad. Az új szezonban színházaink gazdag, változatos műsorokat, színvonalas darabokat igyekeznek bemutatni. A műsorok összeállításánál az idén már erőteljesen érvényesült pártunk művelődéspolitikai irányelveinek hatása, a fővárosi színházak számos mai témájú, új magyar, szovjet és népi demokratikus, továbbá klasszikus és helyi nyugati darabot tűznek műsorukra. Az új évadban a budapesti színházak mintegy 60 bemutatót tartanak. Ebből 28 új magyar, hét szovjet és négy népi demokratikus darab.

A Nemzeti Színházban és Kamaraszínházában bemutatják Darvas József a falu mai életéről, Mesterházi Lajos az ellenforradalom utáni időkről és Gábor Béla az ifjúságról szóló darabját. A negyedik magyar bemutató Ill, és Gyula, Karinthy Ferenc, Thurzó Gábor és Réti Andre darabja közül kerül ki. Színrehozzák ezen kívül Arbuzov Tányja, Arthur Miller Az agynok halála, Shakespeare Antonius és Cleopatra, Shaw: Candido-ját és Kós Károly Budai Nagy Antal című darabját.

A Nemzeti Színház augusztus 21-én tartja évadnyitó társulati ülését. A próbák 22-én kezdődnek. A Nemzeti - a hagyományokhoz hiven - Katona Bánk bán, a Katona József Színház Molière Tárfulfe című darabjával nyitja kapuit szeptember 5-én. A Nemzeti Színházban az új évad első bemutatója Kós Károly Budai Nagy Antal című történelmi drámája lesz, amelyet a színház nagy sikerrel játszott a Szegedi Szabadtéri Játékokon. A darabot Marton Endre rendezte. A főbb szerepeket Bessenyei Ferenc, Tompa Sándor, Básti Lajos, Kálán György, Pápai Erzsébet és Szirtes Adám alakítja.

/Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 2. kiadás 1959. augusztus 17. 6 óra 0 perc

/Hatvan bemutató....1. folyt./

A Madách Színházban és Kamaraszínházában négy új magyar darabot mutatnak be. Vészi Lndre Féliszárnyu madár, Földes Péter Andrásy ut, Majoros István Beleset és Hollós Korvin Lajos A kaméleon című darabjait hozzák színre. Bemutatják többek között Arthur Miller Pillentés a hidról, Moliere A tudós nők és / Furfangjai, Shakespeare A vihar, Zorin Jó emberek című darabjait, továbbá Osztrovszkij vigjék-tékít és egy népi demokratikus színművet.

Stapho
A Magyar Néphadsereg Színházának új bemutatóit előreláthatólag birjokzo Lám. itt jövök én, Musset: A szerelem nem tréfa, Lawrence Lee Aki szelot vet, Rostand Cyrano, továbbá Mesterházi Lajos, Szabo Pál és Erdős László darabjai közül válogatják.

A Fővárosi Operettszínház és Kamaraszínháza a következő évadban öt magyar darab bemutatását tervezi. Színrehozzák Berebás Tibor-Vince Ottó Budai kalend, Bíriny Tamás-Visk, András Botrány Peranában, Innocent -Erdődi Rikóczi pipája című darabjait, Rejtő Jenő egyik regényének színpadi változatát, továbbá Szász Péter és Bacso Béla mai témájú zenés vigjék-tékát. Tervezik Romai vasárnap címmel esch szerzők darabjának bemutatását is.

A József Attila Színház előadja Rósov Válaszut előtt, Sardou A szokimondó asszonyiság, Gorkij Kispolgárok, Kaufmann Vecsorevendég, Kállai István Ugorj ki az ablakon című darabjait és még egy magyar zenés vigjék-tékot.

A Petőfi Színházban színrehozzák O'Casey A csillag vorosbefordul, Maeterlinck A kék madár, Ibsen A vadkecske, Tschene well A kolni kapitány című darabjait, továbbá egy esch vigjék-tékot.

A Jókai Színházban bemutatják Móricz Zsigmond-Thurzó Gábor A betyár, Illés Lndre Kotten elmondják, Molnár Géza Eszmélés című darabjait, Dobozi Lare új drámáját, továbbá színrehoznak még két új magyar darabot.

/Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 3. kiadás 1959. augusztus 17. 6 óra 10 perc

/Hatvan bemutató....2.folyt./

A Vidám Színpad Kamaraszínháza, a Kis Színpad bemutatja Gábor Béla Urak, koltók és gyilkosok című szatiráját és Csizmarek -Nádasdi-Csanak mai tárgyú zenés bohózatát.

Az Állami Bábszínházban három új magyar, felnőtt műsor bemutatását tervezik. A színház most tárgyal a szerzőkkel: Hegedűs Géza, Somogyi Pál, Barta András, Hubay Miklós, Tardos Péter és Kardos György írókkal./MTI/

A pedagógusok továbbképzése az új tanévben - Különös gondot fordítanak a termelő munkával összefüggő nevelési kérdésekre

1959. augusztus 17.

2./ Vadász Ferencné, a Központi Pedagógus Továbbképző Intézet igazgatója az MFI munkatársának nyilatkozott az új tanév továbbképzési tervéről.

- Az 1958-1959-es továbbképzési esztendő vizsgálata eredményei igen kedvezőek voltak. A továbbképzés alapjában a párt művelődéspolitikai irányelvei szolgáltak, s erre épül az új oktatási év továbbképzési programja is. A szakmai és ideológiai továbbképzés legfőbb célja az 1959-1960-as tanévben - folytatás - hogy elősegítse a tantestületek eszmei-politikai-ideológiai egységének megteremtését. A szakmai oktatásban is mindenekelőtt az eszmei tartalomnak kell kidomborodnia. Az egyes szaktárgyakon belül erőteljesebben foglalkozunk a módszertan kérdésével. Arra törekszünk, hogy világos és szilárd elvi alapon valamennyi tantárggyal kapcsolatban bővítsük a pedagógusok világnézeti, erkölcsi és politikai ismereteit. A Művelődésügyi Minisztérium minden tantárgyhoz irányelveket ad, és kidolgozzák mind az elsőfoku, mind a középfoku oktatás nevelési programját is.

- Az új tanévtől kezdve rendszeresítjük az ugyanevezett tantárgyi tanácskozásokat. Ezek célja, hogy az adott tantárgy legjobb nevelési módszereit a legkiválóbb gyakorló pedagógusok segítségével lakítsuk ki./Folyt.köv./

4. kiadás 1959. augusztus 17. 6 óra 15 perc

/ A pedagógusok... I. folyt. /

Fontos feladatunk a továbbképzésben, hogy fejlesszük a nevelők szocialista-pedagógiai, pszichológiai ismereteit és az alkalmazás módszereinek megmutatásával is segítsük őket.

A szakmai továbbképzésben közvetlen segítséget nyújtunk azoknak a középiskolásoknak, ahol a heti öt-napos tanulás mellett a diákok egy napot termelő munkában töltenek. Különös gondot fordítunk azokra a nevelési kérdésekre, amelyek összefüggnek a termelő munkával. Ezeket a műhelyoktatókkal, a mezőgazdasági gyakorlatokat vezető tanárokkal és az osztályfőnökökkel külön tanácskozásokon beszéljük meg. A szocialista szellemű közösségi nevelés megvalósításához az Uttoró Szövetség és a KISZ nevelési program alapján elsősorban az igazgatókat és az osztályfőnököket segítjük ideológiailag, elvileg és módszerbelileg. Egyelőre tanácskozások formájában ebben az évben megkezdjük az általános- és középiskolai felnőtt oktatás oktatási és nevelési problémáinak feldolgozásait. Ezzel az a célunk, hogy az iskolareform előkészítése során a felnőtt oktatás fogvatékosságait is felszámoljuk.

A központi tanfolyamokon a különböző szakkérdések legkiválóbb képviselői tartanak majd előadásokat. Ezt a gyakorlatot fokozatosan kiterjesztjük a továbbképzés helyi területeire is. Az új tanévben ismét bekapcsoljuk a gyakorló pedagógusok továbbképzésébe az egyetemeket, főiskolákat, általában a pedagógusképző felsőoktatási intézményeket, valamint a különféle tudományos társaságokat. /MTI/

5. kiadás 1959. augusztus 17. 6 óra 20 perc

A hazai ipar újabb termékeit hozza forgalomba a kereskedelem: újfajta tüzhelyek, gyorsfűző, lemezjátszó és magnetofon

1959. augusztus 17.

5./

A Belkereskedelmi Minisztérium vas- és műszaki főigazgatóságának tájékoztatása szerint rövidesen piacra kerülnek a hazai ipar új termékei. Főleg a hiánycikkeket igyekeznek pótolni. Jüvegből, porcelánból és egyéb műanyagcikkekből megszűnik a hiány. Előreláthatólag csak néhány háztartási műanyagcikkből, mint például tálcából, tejeskannából és porszívókból nem lesz elegendő. Ezzel szemben alumíniumedényből bőséges tartalék van, sőt a közel jövőben "alumíniumedény hónapot" tartanak.

Az új iparcikkek közül rövidesen árusítják a "Kukta" gyorsfűzőt. Ebben a negyedévben több háztartási gép kerül az üzletekbe. Lesz elegendő tüzhely és kályha is. Rövidesen újfajta tea-tüzhelyet árusítanak, amely főleg garsonkonyhákban alkalmazható előnyösen.

Ismét forgalomba kerül a 406 M-jelzésű magnetofonnal egybeépített rádiókészülék, ezen kívül az 528 MG-típusú magnetofonnal és lemezjátszóval egybeépített asztali készülék és az 528 G. lemezjátszós rádiókészülék. Így a rádióválaszték három típussal bővül, de valamennyi eddig ismert típus is kapható lesz az üzletekben. Befejzték a Macsek-névű televíziós készülék kísérletezését és az első szállítmányt már elküldték Pécsre. A Munkácsy-névű készülékből 2000 darabot hoz forgalomba a kereskedelem, az AT 403-as típusú, új televíziós készülékből pedig ebben a negyedévben tízezret árusítanak. A keresletnek megfelelően mintegy 5 százalékkal több hazai és szovjet mosógép kerül eladásra, 30 százalékkal több lesz a hanglemez és két, új típusú lemezjátszó is piacra kerül, még pedig az Ipari Műszergyár négysebességű lemezjátszója és a hang és Kino-technikai Gyár lemezjátszó készüléke. Megfelelő mennyiségben gondoskodtak különböző magnetoronokról, kerékpárokról és motorkerékpárokról is. Ezekhez a szükséges alkatrészeket is ideben beszerzi a kereskedelem. /MTI ./

A 6. kiadás 1959. augusztus 17. 6 óra 25 perc

Csaknem ezer mérnököt végzett alkotmányunk tizedik évében

1959. augusztus 17.

4./ Tíz éve, hogy alkotmányunk kimondta a nők egyenjogúságát. A néphatalom tette lehetővé, hogy a nők megkülönböztetés nélkül, a férfikkal egyenlő módon végezhetnek bármilyen iskolát. A felszabadulás előtti hat jogász nővel szemben a legutóbbi tanévben 587-en végeztek az állam- és jogtudományi karokon. Még szembeütőbb a különbség, ha a mérnök-képzést vizsgáljuk. A műszaki egyetemet 1937-1938-ben 7 nő végezte el. 1949-1950-ben az alkotmány első évében már 305 mérnököt került ki a műszaki egyeteméről és ez a szám az alkotmány tizedik évében 971-re emelkedett. Ennek megfelelően az iparban is egyre jobban térítődtek a női műszakiak. Számárányuk 1957-ben 7.5 százalék volt, de van olyan iparág, mint a vegyipar, ahol a mérnökök 26.4 százaléka nő.

Az egyetemen esti tagozatait is sok dolgozó nő látogatja. Például az állam- és jogtudományi karokon az esti hallgatók 15.2 százaléka, az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetemen 9.6 százaléka, a Műszaki Egyetemen 6.2 százaléka nő. A szakmunkás-képzés is széles lehetőségeket biztosít. 1958 második felében a szakszervezetek különböző szakmai tanfolyamait 7700 nő, az összes hallgatók 23 százaléka végezte el. A textiliparban a szakmai tanfolyamok résztvevőinek 81, a ruházati iparban 77 százaléka nő. Otven százalékon felül van az élelmezésiipari és a boriipari szakmai tanfolyamok nőhallgatóinak száma is.

A dolgozó nő háztartási munkáját üzemi mosóákkal, mosógép- és háztartási gépkölcsönzéssel könnyítik. Az építőiparban például 104 üzemnek van mosógépe és 66-nak egyéb háztartási gépe. A bori- és cipőipari üzemek 60 százalékában kölcsönöznek a dolgozó nőknek háztartási gépeket. Tizenkilenc élelmezési üzemnek van mosója és az üzemek 60 százalékában kölcsönöznek gépeket az asszonyoknak. A Textilipari Dolgozók Szakszervezetéhez tartozó üzemekben kölcsönözik a legtöbb háztartási gépet az asszonyoknak, számos üzemben van házi fodrászat, kozmetikai kezelés. /MTI/

B 7. kiadás 1959. augusztus 17. 11 óra 15 perc

Fejlesztik a népkönyvtárakat, növekszik a falusi olvasók tábora

1959. augusztus 17.

A művelődésügyi szervek és a tanácsok az idén is lényegesen fejlesztik, hogy az egyre növekvő számú falusi olvasóközönséget minél jobban kielégíthessék szépirodalmi művekkel és szakkönyvekkel. / a népkönyvtárakat,

Borsod megye 352 falusi népkönyvtárában mintegy 300.000 kötet szépirodalmi és különféle szakkönyv áll az olvasók rendelkezésére. Az idén jelentősen szélesedett a falusi olvasóközönség tábora. A könyvtárakban nyilvántartott, rendszeresen olvasó falusiak száma meghaladja a félszázszázat, s a könyvtáraktól kölcsönvett kötetek száma - a második negyedévi statisztika alapján - havi átlagban eléri a százszázat. Az olvasótábor növekedését segíti a minisztérium adományaként a megyébe érkezett művelődési autó is.

Komárom megyében az utóbbi három hónapban majdnem hatezer új kötettel gazdagodtak a falusi könyvtárak. Az idén több mint 210.000 kötetet kölcsönöztek a falvak lakói. A könyvvállományt mindenütt a tanács veszi kezelésbe, s gondoskodik majd arról, hogy a megfelelően berendezett könyvtárak ne csak a könyvcserét bonyolítsák le, hanem az olvasók kulturált környezetben, a könyvtárban helyet foglalva olvashassák a könyveket, folyóiratokat, napilapokat. Sárissápon rövidesen megnyílik a klubhelyiséggel és olvasószobával ellátott népkönyvtár.

Vas megyében minden lakott helyen működik már népkönyvtár, amelyekben összesen 206.000 kötet közül válogathatnak a falusi olvasók. Nagy gonddal kezelik a termelőszövetkezeti községek könyvtárait is, amelyek az idén mintegy 50.000 forint értékű mezőgazdasági szakkönyvvel gyarapodtak. A jövőben a könyvtárügy fejlesztésére szánt összegek több mint egynegyedét ifjúsági művek vásárlására fordítják.

/folyt. köv./

./.

B 8. kiadás 1959. augusztus 17. 11 óra 30 perc

/Fejlesztik a népkönyvtárakat ... folyt./

Győr-Sopron megyében a helyi tanácsok rendszeresen foglalkoznak a népkönyvtárak ügyével, s nem egy helyen a tanács községfejlesztés, alpból jelentős összegeket szavaz meg ilyen célra. Győrtől az országban először került sor a peremvárosokban épülő új lakónegyedek könyvtárakkal való ellátására. A győri kerületi új lakónegyedben például már az építkezéseknél számításba vették a könyvtár létesítését, amely egyúttal a környék kulturális központja lesz. Itt előadásokat és könyvismertetéseket tartanak majd. Így szervezik majd meg több mint 3.000 kötettel a nádorvárosi új lakónegyed népkönyvtárát is.

Szabolcs-Szatmár megyében a megyei könyvtár az utóbbi negyedévben mintegy félszáz tanyaközpontban létesített állandó könyvtárat, ezáltal az olvasók száma a megyében csaknem tízezerrel nőtt. Az idén a megye népkönyvtárai több mint tízezer szépirodalmi kötettel gazdagodtak.

Bács-Kiskun megyében az idén 27 új könyvtár kezdte meg működését, jórészt a tanyákon. Harmencöt termelőszövetkezetben külön könyvtárt hoztak létre a tagságnak.

Hajdu-Bihar megyében az idén valamennyi népkönyvtárt a tanácsok veszik kezelésbe. Az idén mintegy 250.000 forint értékben juttatnak új köteteket a népkönyvtárakba. Az olvasómozgalmat ugynevezett válogatópólcok beállításával és ifjúsági olvasópályázatokkal fejlesztik.

/MTI/

Művészképzéstől a zenepedagógusok konferenciájáig - A művészeti szakszervezetek sokrétű tervai az új évadra

1959. augusztus 17.

6

A Művészeti Szakszervezetek Szövetsége sokirányú terveket dolgoz ki a szeptembertől kezdődő új évadra. A művészek marxista-leninista eszmái-politikai képzéséről most tárgyalnak széles körben a különböző művészeti ágak

/folyt. köv./

./.

B 9. kiadás 1959. augusztus 17. 11 óra 30 perc

/Művészképzéstől ... folyt./

képviselői. Az elgondolások szerint a Pészek Klubban ismét rendeznek - egységes tematika alapján - előadássorozatot bel-és külpolitikai, kulturális és gazdasági témákról. A színház és a filmművészeti szakosztály külön tervet dolgoz ki szakmai, művészetesztétikai vitákra, ankétokra. Tíz művészeti intézménynél a párt, a szakszervezet, valamint a KISZ-szervezet kísérletképpen helyi sorozatot indít a legérdekesebb és legidősebb művészetpolitikai kérdésekről. Az ideológiai nevelőmunkát segítik a művészeti lapok és a klubok is. Utóbbiak tevékenységét az eddiginél magasabb színvonalra helyezik.

A munkások és a művészek már eddig is sok értékes tapasztalattal és eredménnyel járt kapcsolatait a kölcsönös tanulás jegyében fejlesztik széleskörű mozgalom-má. A jó kezdeményezéseket felkarolva segítik az üzemek kulturális életét, fejleztik a munkásosztály kulturális igényeit, s a kapcsolatokból maguk a művészek is sokat tanulnak majd. A munkások, a dolgozó parasztok és a művészek együttműködését, a mindkét oldalról növekvő igények alapján, a szakszervezeti bizottságok támogatják. Több elképzelés született arra vonatkozólag is, hogy a kapcsolatok kifejtésében legjobb példát mutató művészeket különböző módokon kitüntetik.

A szövetség megerősíti az egyes intézmények szakszervezeti bizottságait a legjobb művészekkel és aktívakkal. A bizottságoknak az eddiginél önállóbb munkát kell majd végezniük, elsősorban a művészek nevelése, a szocialista törvényesség védelme, s a munkás-művész kapcsolatok fejlesztése terén. Valószínűleg a jövő év első hónapjaiban megrendezik a Művészeti Szakszervezetek Szövetségének kongresszusát is.

A művészeti szakszervezetek az állami szervekkel közösen készítik elő a második ötéves terv művészeti és kulturális részét. Néhány irányelvet már meg is vitattak. A tervek szerint január 1-re a Művelődésügyi Minisztérium hatáskörébe kerül, állami vállalatként, az Országos Szórásközpont, amely a művészeti szakszervezetek fennhatósága alatt alakult meg. Színészek, rendezők, ügyelők és más színházi szakemberek közreműködésével elkészült a színházi fegyelmi szabályzat tervezete, amellyel a művészeti intézmények belső munkáját segítik.

/folyt. köv./

./.

B 10. kiadás 1959. augusztus 17. 11 óra 35 perc

/Művészképzéstől ... 2. folyt./

A művészeti szakszervezetek a KISZ-szel közösen megvizsgálják a fiatal művészek helyzetét, feltárják problémáikat és megjelölik feladataikat. Ősszel elnökségi ülésen tárgyalják meg ezt a jelentést. Ugyancsak ősszel rendezik meg a zenepedagógusok konferenciáját, amely főleg a nevelési feladatokat határozza meg. /MTI/

Befejeződött a Magyar Nyelvatlasz hazai anyaggyűjtése

1959. augusztus 17.

7

A Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézetének munkaközössége magyar nyelvi munkán, a Magyar Nyelvatlasz elkészítésén dolgozik. A munka célja, hogy teljes képet nyújtson a tudomány számára a magyar nyelvjárásokról, nyelvünk legfontosabb hangtani, alaktani és szókinésbeli jellegzetességeinek táji megoszlásáról.

A tíz évvel ezelőtt megkezdődött nagyszabású munka jelentős állomásához érkezett: befejeződött a Magyar Nyelvatlasz anyagának hazai gyűjtése. Egy évtized alatt az ország településeinek mintegy 10 százalékában - 320 helyen - gyűjtötték anyagot, előre gondosan kidolgozott, a nyelvjáráskutatás szempontjából legjellegzetesebb kérdések, illetve az ezekre adott válaszok alapján. A hazai kutatásokon kívül elkezdődött a gyűjtőmunka határainkon túli magyarlakta településeken is.

A kutatás eredményei széleskörű összehasonlításra nyújtanak majd lehetőséget. A régebbi nyelvjárási sajátosságok kezdenek halványulni, s bizonyos egységesülési folyamat játszódik le a hazai nyelvjárásokban. A Magyar Nyelvatlasz elkészülése után nemcsak a magyar nyelv mostani állapotát, a nyelvjárások jelenlegi tagozódását mutatja be, hanem értékes segítséget nyújt a hang-, a szótörténeti, a nyelvtani kutatásokhoz, az irodalmi nyelv vizsgálatához, a nyelvélés-, a település-, a gazdaságtörténet egyes kérdéseinek tanulmányozásához, valamint a történeti földrajzi kutatásokhoz is, amennyiben rámutat arra, hogy egyes földrajzi tényezők elősegíthetik, illetve hátráltathatják a nyelvi jelenségek terjedését. /MTI/

B 11. kiadás 1959. augusztus 17. 11 óra 10 perc

Az idén harmincharom millió forinttal többet fordítanak a községfejlesztésre Szolnok megyében

1959. augusztus 17.

8

Szolnok megye termelőségfejlesztési községeiben és városokban az idén csaknem 33 millió forinttal többet fordítanak községfejlesztési célokra, mint az elmúlt évben. Az év első felében csaknem huszmillió forintot használtak fel. A Jászág és a Nagykunság községeiben főként az utakat és járdákat korszerűsítették. A megyében összesen 23.000 négyzetméternyi utat és csaknem 40.000 négyzetméternyi járdát építettek. A tanácsok nagy erőfeszítéseket tettek a vízben szegény alföldi területek ivóvizellátásának megjavítására is. A Földtani Intézet közreműködésével a jászági termelőségfejlesztési központokban, elsősorban a jászapati járásban 14 nagyteljesítményű kútat furtak és mintegy tízezer méterrel bővítették a meglévő vízvezeték-hálózatot. A rosszul világított nagyforgalmu helyeken - többek között Törökszentmiklóson és Karcagon - 250 neonvilágítótestet szereltek fel, ugyanakkor öt és félszer méterrel bővítették a villanyhálózatot. Az aratás idejére Szelevényen és Turkevén elkészültek az új óvodák, amelyekben több mint 110 gyermeket helyeznek el. Tiszafüreden és Cibakházán korszerűen felszerelt orvosi rendelő kezdte meg működését. A lakosság magyar nyelvi társadalmi munkával segítette a községfejlesztési tervek megvalósítását. A tiszafüredi járás tiz-parasztsága 260.000 forint értékű, Jászberény lakossága pedig mintegy százezer forint értékű társadalmi munkát végzett el. /MTI/

Teljesítik a hároméves terv tanteremépítési programját - kétszázharmincket pedagóguslakás - külföldi megrendeléseket is vállal majd az új magyar filmlaboratórium

1959. augusztus 17.

9

Orosz Zoltán, a Művelődésügyi Minisztérium főosztályának vezetője elmondotta a Magyar Távirati Iroda munkatársának, hogy a hároméves terv kulturális beruházásai rendben haladnak. Jónéhány területen, például a tanteremépítésben pedig jelentős előnyre tettek szert. Az eredmény elérésében nagy része van annak, hogy megváltozott a vállalatok vezetőinek szemlélete. Megértették, milyen óriási - jóllehet összegben nem lehet kifejezni - kárt okoz, ha egy-egy iskola, művelődési otthon, mozi építésével elkésnek, például ha a szeptemberben nyíló tanév első napjai helyett csak az év derekán foglalhatják el helyüket a tanteremekben a gyermekek. /tervezési

A hároméves tervben meghirdetett tanteremépítési program megvalósulásában sokan kételkedtek. A 3.500 új tanterem annyit jelentett, hogy kétszeresére-háromszorosára növelték az elmúlt évek fejlődési ütemét. Ma mégis elmondhatják: nincs elmaradás. Tavaly 1360 általános iskolai tanterem épült hazánkban, s jóllehet a tervezett 1 százalékos helyett 2 százalékos volt az ugynevezett avulás, a tanteremek száma elérte a 29.580-at. Ezzel megalapozták a második évet; 750 terem készítéséhez kezdtek hozzá. A jó munka folytatódott. Az idén a művelődésügyi költségvetéséből, állami támogatásból és társadalmi hozzájárulásból, valamint az épülő új lakótelepeken 1285 tanterem szerepelt a tervben. A beruházási program megvalósulásának vizsgálatakor kiderült, hogy az előirányozottnál több, valószínűleg 1470 tanterem lesz a teljesítés. Ez azt jelenti, hogy a három évre tervezett 3500 tanteremből 2800 két év alatt elkészül; 1960-ban pedig újabb 1080 általános iskolai terem adnak át rendeltetésének. A teljesítés jórészt a társadalom összefogásának köszönhető. Az idén például 265 terem építési költségéhez mindössze 30.000-40.000-50.000 forinttal kellett hozzájárulni az államnak, a többit helyi erőforrásokból teremtették elő. Ezenkívül száz terem teljesen társadalmi hozzájárulásból emelték.

/folyt. kov./

./.

/Telteljesítik... folyt./

Ujdonság, hogy az új tanteremek nagy részét szeptember 1-re átadják rendeltetésének és a többi is elkészül decemberre. Pécssett például minden terem befejeződik az új tanév kezdetére. Heves megyében az egész évi program 94, Nógrád megyében 90, Somogy megyében 89, Zala megyében 85, Szolnok megyében 83 százalékát teljesítik szeptember 1-ig. Az idén a tervezettnél nagyobb mértékben nőtt az óvodai helyek száma. Eredetileg 3.400 új helyről kívántak gondoskodni, de ezt "menetközben" felemelték 10.000-re. Ebből 7000 az új szocialista községekbe jutott, ahol az év első hónapjaiban megalakult termelőszövetkezetek tagjainak gondját enyhítették. A növekedést elsősorban óvodának alkalmas, már meglévő épületek átalakításával, be rendezésével érték el. Jövőre hasonló módon, még 5000 gyermek óvodai elhelyezését teszik lehetővé. /

Tervszerűen halad a középiskolai hálózat, a felsőfoku oktatás fejlesztése, valamint a művelődésügyi egyéb ágaira eső beruházási program teljesítése. Az egyetemek, a főiskolák megkezdett épületeinek befejezése az új szakemberek gyakorlati oktatását elősegítő műszerek és gépek beszerzésére a hároméves tervben mintegy 100 millió forintot költenek. Az idén megnyitja kapuit a 14 felsőfoku tanító- és óvónőképző intézet, amelyekre ezekben a hónapokban 14 millió forintot költenek. A végéhez ér a miskolci, a nyíregyházi színház újjáépítése és megkezdik a fővárosi Operett Színház és a debreceni színház rekonstrukcióját, valamint a Kamara Varieté átépítését. A megújuló színházakra több mint 50 millió forintot költenek. Tovább dolgoznak az új magyar filmlaboratóriumon, amely a terv szerint 1960-ban készül el. Az új filmlaboratórium gazdasági jelentősége azért is nagy, mert külföldről is vállal majd megrendeléseket. /MTI/

/Az idén az új iskolák, tanteremek mellett 232 pedagóguslakást is építenek. Ezenkívül az állam rendkívül kedvezményes kölcsönrel is segít a tanítóknak, tanároknak; a teljes építési költséget rendelkezésükre bocsátja 20-25 évi részlet-visszafizetésre.

B 14. kiadás 1959. augusztus 17. 12 óra 50 perc

Jelentős kulturális kapcsolataink a tizenöt éve szabad Romániával

1959. augusztus 17.

10

A román nép néhány nap múlva ünnepli felszabadulásának 15. évfordulóját. A felszabadulás nyitotta meg a két nép számára a kulturális felemelkedés útját, vetette meg egymás jobb megismerésének és baráti együttműködésének alapjait. A történelmi évfordulót azóta már sok nevezetesen, a közös munka állomásait jelző dátum követte. Ezek közül kiemelkedik a barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási egyezmény aláírása, 1948 január 24-én, míg kulturális egyezményünk aláírásának már a 12. évfordulója közeleg. A kulturális szakemberek 1950 nyaratól kezdve évi munkatervekben állapodnak meg, s ezek végrehajtásával mind jobban erősödik a két nép barátsága.

1951 novemberében közös könyvkiadási egyezményt írtak alá a magyar és a román nép képviselői. Ennek alapján évről-évre számos magyar mű került Romániába, s ugyanakkor igen sok Romániában kinyomtatott magyarnyelvű művet hoztunk be. Természetesen a magyar és a román könyvkiadók rendszeresen közreadják a másik nép irodalmi, művészeti, tudományos, stb. könyveit. Különösen kiemelkedő munkásságot fejt ki Eugen Jebelcanu Állami-díjas román költő, aki már több ízben járt hazánkban, s Romániában Petőfi, Ady és József Attila költeményeinek legavatottabb tolmácsolója. Tevékenységéért nemrég kapta meg a Magyar Pen Klub emlékérmét. A kiemelkedő romániai írók és költők közül hazánkban járt még többek között Mihail Beniuc, Szemlér Ferenc, s most is itt van Kós Károly, akinek Budai Nagy Antal című drámáját nagy sikerrel mutatták be a szegedi szabadtéri játékokon. Tavaly hattagu iróküldöttség is ellátogatott hozzánk, élén Nagy Istvánnal. A magyar irodalmi élet képviselői is gyakran keresik fel a Román Népköztársaságot. Jelenleg is ott tartózkodik Bölöni György, az Irodalmi Tanács elnöke. Magyar írók, klasszikusok és élők művei gyakran jelentkeznek a román színházak műsorán. Több román szerző szindarabját adták elő a felszabadulás óta Magyarországon, az utóbbi két évben például Caragiale: Az elvesztett levél című darabját a Petőfi Színház, Sebastian: Névtelen csillag című művét a Madách Kamaraszínház, Méliusz

/folyt. köv./

./.

B 15. kiadás 1959. augusztus 17. 12 óra 50 perc

/Jelentős kulturális ... folyt./

József: Hamiskártyások című színművét pedig a Debreceni Csokonai Színház mutatta be. Tavaly hazánkban járt és nagy sikerrel vendégszerepelt a marosvásárhelyi Állami Székely Színház együttese, s hasonlóan nagy sikert arattak a Fővárosi Operettszínház művészei Bukarestben.

Régi képzőművészeti kapcsolataink újabb jelei közé tartozott a magyar forradalmi képzőművészetet ismertető tárlat bemutatása Bukarestben, s magyar grafikai és kisplasztikai tárlat ugyanott. Budapesten Florica Cordescu mutatta be a nyáron legújabb műveit. A két országban rendszeressé váltak az ünnepi filmhetek, filmbemutatók, melyeken a másik nép művészeinek újabb alkotásaival ismerkedhet meg a közönség. Tavaly például a Sóbálvány című magyar filmet mutatták be ünnepélyesen Bukarestben, Budapesten pedig a Fekete arany című román filmet. A román nép felszabadulásának évfordulója alkalmából újabb román filmalkotások kerülnek a magyar közönség elé.

A két nép zeneművészei és együttesei is gyakran ellátogatnak egymás hazájába. A Romániában vendégszerepelt kiváló magyar művészek közé tartozik például Fischer Annie, Gyurkovics Mária, Osváth Julia, Páka Jolán, Takács Paula, Tiszay Magda, Antal István, Forrai Miklós, Faragó András, Garay György, Hernádi Lajos, Ferencsik János, Fodor János, Jámor László, Joviczky József, Székely Mihály. A román művészek közül, az elmúlt évekhez hasonlóan, az idén már eddig is többen jártak Magyarországon, így például Elena Cernei, Arte Florescu, Garbis Zorian operanékesek, Gheorghe Gheorghescu, a világhírű karmester, aki Mircea Bacarabbal felváltva vezényelte a bukaresti Enescu filharmónikus zenekar magyarországi hangversenyeit. Állami Operaházunk balettkara most készül szeptemberi romániai vendégszereplésre. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 16. kiadás 1959. augusztus 17. 14 óra 05 perc

II. Lajos-korabeli ezüstpénzket találtak Nagyvázsonyban

1959. augusztus 17.

11 A nagyvázsonyi Pálos kolostor feltárása közben a régészek 12 darab II. Lajos-korabeli ezüstpénzt találtak. Napvilágra került egy XV.-XVI. századból való rézvetes kódex-sarok, valamint néhány apró ékszerdarab is. /MTI/

Kitüntették a népművészet mestereit

1959. augusztus 17.

12

A forradalmi munkás-paraszt kormány Ámi Lajos népmesemondónak, Horváth Mária himzőnek, Nagy Istvánné népénekesnek, Rusói István kályhatervező népművészeknek, Tóth Lajos szürszabónak, Kaló Istvánné himzőnek és Mezei András népi szürkészitőnek a népművészet fejlesztésében szerzett érdemeik elismeréseként, az Alkotmány ünnepe alkalmából "A népművészet mestere" kitüntető címet és jelvényt adományozta.

A kitüntetéseket hétfőn reggel Aczél György, a művelődésügyi miniszter első helyettese nyújtotta át az Országházban. Az ünnepségen jelen volt Nagy Józsefné könnyűipari miniszter.

xxx

A kitüntetettek legkiválóbb népművészeink közé tartoznak. Ámi Lajos a Szabolcs megyei Szamoszegen él, 1948 óta a Dózsa Termelőszövetkezet tagja. A néprajzkutatók több mint 153 meséjét örökítették meg magnetofonszalagon. Horváth Mária gyermekkor óta foglalkozik a hagyományos hőveji himzések tervezésével és kidolgozásával. Neki köszönhető, hogy e himzéseket használati tárgyakra alkalmazták, amelyek külföldön is keresettek. Nagy Istvánnét a szakemberek legkiválóbb népénekesünknek tartják. Kiváló

/folyt. köv./

./.

MTI BELFÖLDI HIREK

B 17. kiadás 1959. augusztus 17. 14 óra 05 perc

/Kitüntették... folyt./

zenei készségével megőrizte a hajdani dudás-dalokat. A Karcagon élő Rusói István kiemelkedő formaérzékével a hagyományos népi kályhászmesterség őrzője. Alkotásai több pályázaton és kiállításon szerepeltek már. Tóth Lajos egyike hazánkban a keveseknek, akik még értnek a szürszabó mesterséghez, a szürposztó díszítéshez. Kaló Istvánné Mezőkövesden 8 éves kora óta himez. 1952 óta a matyó-házban dolgozik, sok elismerést aratott már szép munkáival kiállításokon és pályázatokon. A berettyóújfalusi Mezei András 13 éves kora óta gyakorolja a szürszabó mesterséget, szép munkái országszerte ismertek. /MTI/

Hirek a főváros életéből

1959. augusztus 17.

13

Kulturpark a XI. kerületben

A XI. kerületi tanács a Bartók Béla ut, a Villányi ut, a Tass Vezér utca, az Edömér utca, valamint a Fadrusz utca által határolt területen, az ugynevezett Peneketlen tó környékén kulturparkot épít. A gyermekjátsszóter és a Bartók Béla Szabadtéri Színpad elkészült. A tó partján a Tóvendéglőt a Belkereskedelmi Minisztérium, a fővárosi tanács és a kerületi tanács hozzájárulásával építik; a terveket Reischl Antal professzor vezetésével az Építőipari- és Közlekedési Műszaki Egyetem lakóépület tervezési tanszékének kollektívája készítette. Az új vendéglőnek a tóra néző terasza bizonyára kedvenc szórakozóhely lesz a kerület és a főváros közönségének. Még az idén megkezdik a hátralevő területnek a parkosítását. Feltöltik a tó nádasát és a tó körül festői sétány lesz.

/folyt. köv./

./.

B 16. kiadás 1959. augusztus 17. 14 óra 05 perc

II. Lajos-korabeli ezüstpénzket találtak Nagyvázsonyban

1959. augusztus 17.

11 A nagyvázsonyi Pálos kolostor feltárása közben a régészek 12 darab II. Lajos-korabeli ezüstpénzt találtak. Napvilágra került egy XV.-XVI. századból való rézvetes kódex-sarok, valamint néhány apró ékszerdarab is. /MTI/

Kitüntették a népművészet mestereit

1959. augusztus 17.

12

A forradalmi munkás-paraszt kormány Ámi Lajos népmesemondónak, Horváth Mária himzőnek, Nagy Istvánné népénekesnek, Rusói István kályhatervező népművésznek, Tóth Lajos szürszabónak, Kaló Istvánné himzőnek és Mezei András népi szürkészitőnek a népművészet fejlesztésében szerzett érdemeik elismeréseként, az Alkotmány ünnepe alkalmából "A népművészet mestere" kitüntető címet és jelvényt adományozta.

A kitüntetéseket hétfőn reggel Aczél György, a művelődésügyi miniszter első helyettese nyújtotta át az Orezágházban. Az ünnepségen jelen volt Nagy Józsefné könnyűipari miniszter.

xxx

A kitüntetettek legkiválóbb népművészeink közé tartoznak. Ámi Lajos a Szabolcs megyei Szamoszegen él, 1948 óta a Dózsa Termelőszövetkezet tagja. A néprajzkutatók több mint 153 meséjét örökítették meg magnetofon-szalagon. Horváth Mária gyermekkor óta foglalkozik a hagyományos hőveji himzések tervezésével és kidolgozásával. Neki köszönhető, hogy e himzéseket használati tárgyakra alkalmazták, amelyek külföldön is keresettek. Nagy Istvánné a szakemberek legkiválóbb népénekesünknek tartják. Kiváló

/folyt. köv./

./.

B 17. kiadás 1959. augusztus 17. 11 óra 05 perc

/Kitüntették... folyt./

zenei készségével megőrizte a hajdani dudás-dalokat. A Karcagon élő Rusói István kiemelkedő formaérzékével a hagyományos népi kályhás mesterség őrzője. Alkotásai több pályázaton és kiállításon szerepeltek már. Tóth Lajos egyike hazánkban a keveseknek, akik még őrtenek a szürszabó mesterséghez, a szürposztó díszítéshez. Kaló Istvánné Mezőkövesden 8 éves kora óta himez. 1952 óta a matyó-házban dolgozik, sok elismerést aratott már szép munkáival kiállításokon és pályázatokon. A bereettyóujfalusi Mezei András 13 éves kora óta gyakorolja a szürszabó mesterséget, szép munkái országszerte ismertek. /MTI/

Hírek a főváros életéből

1959. augusztus 17.

13

Kulturpark a XI. kerületben

A XI. kerületi tanács a Bartók Béla ut, a Villányi ut, a Tass Vezér utca, az Edömér utca, valamint a Fadrusz utca által határolt területen, az ugynevezett Feneketlen tó környékén kulturparkot épít. A gyermekjátékszótér és a Bartók Béla Szabadtéri Színpad elkészült. A tó partján a Tóvendéglőt a Belkereskedelmi Minisztérium, a fővárosi tanács és a kerületi tanács hozzájárulásával építik; a terveket Reischl Antal professzor vezetésével az Építőipari- és Közlekedési Műszaki Egyetem lakóépület tervezési tanszékének kollektívája készítette. Az új vendéglőnek a tóra néző terasza bizonyára kedvenc szórakozóhely lesz a kerület és a főváros közönségének. Még az idén megkezdik a hátralevő területnek a parkosítását. Feltöltik a tó nádasát és a tó körül festői sétány lesz.

/folyt. köv./

./.

MTI BELFÖLDI HIREK

B 18. kiadás 1959. augusztus 17. 14 óra 10 perc

/Hírek a főváros ... 1. folyt./

Új arcot kap a Katona József Színház

A nyári szünetben teljesen új arcot kap a Katona József Színház. Megszépül a dohányzó, az előcsarnok. A nézőtér átrendezésével több ülőhelyet, amelyre a közönség a rossz látási és hallási viszonyok miatt panaszkodott, megszüntetnek. A nézőtéri székeket kárpitozzák, a színház modern büfét kap. A javítási, átalakítási munka,

augusztus végére befejeződik, hogy szeptember 5-én zavartalanul indulhasson az új évad.

Ellenőrizték a vendéglők és éttermek étlapjait

Az illetékesek felülvizsgálták a vendéglátóipari üzemek étlapjait és megállapították, hogy a levesből és a főzelékből nincs elég választék. Egyes üzletvezetők és konyhavezetők nem veszik figyelembe, hogy az idei termés lehetővé teszi az étlapok változatosabb összeállítását. Megállapították: az étlapokon a legritkább esetben van a töltött paprika, a töltött tök, vagy a töltött paradicsom. Az ellenőrzések alapján utasították a vendéglők és éttermek vezetőit, hogy a nyári idényben ne csak száraz köretet adjanak - rizst, tarhonyát vagy makarónit -, hanem sokkal változatosabb köretekről gondoskodjanak, és mind a déli, mind az esti étkezéseknél legyen többféle főzelék.

Munkások gyermekei a fővárosi balett-tanfolyamokon

Budapesten és vidéken összesen mintegy 50 helyen rendeznek balett-tanfolyamokat, amelyeken évente mintegy 10.000 munkás és parasztygyermek tanul. A fővárosban többek között a Vörös Csillag Traktorgyár, a Magyar Optikai Művek és számos más üzem, valamint a munkás kerületek, köztük az angyalföldi József Attila, a pesterzsébeti Vasas művelődési házaiban rendszeresen nyílnak tanfolyamok. A növendékek szakképzett oktatók vezetésével elsajátítják a szép, egészséges testtartást, a ritmusérzéklet. Egy-egy tanfolyam általában tíz hónapig tart, s az év végén nyilvános órán mutatják be a növendékek tudásukat.

/folyt. köv./

./.

MTI BELFÖLDI HIREK

B 19. kiadás 1959. augusztus 17. 14 óra 10 perc

/Hírek a főváros ... 2. folyt./

Gyárakban, üzemekben tartanak előadásokat a fiatal művészek

Egy esztendővel ezelőtt alakult a Nemzeti Színház stúdiója, ahol elsősorban a színház fiatal művészei jutottak szerepekhez. A Nemzeti Színház stúdiója fontos feladatának tekinti, hogy a klasszikus és a modern színházi játszás legsikerültebb alkotásai eljussanak az üzemek dolgozóihoz. Ezért elhatározta, hogy az Ódry Színpadon bemutatott előadásokkal rendszeresen fellép a gyárak és üzemek művelődési házaiban is. A stúdió másik fontos feladata: a művésznevelés, az utánpótlás biztosítása.

A tervek szerint előreláthatólag nagyszabású József Attila-esttel kezdik az új évadot. A többi bemutatót olyan darabokból válogatják ki, amelyek mondanivalóikkal és formaszervezésükkel alkalmat adnak arra, hogy a fiatal színészek tudásuk lejavát nyújtsák. Ezenkívül valószínűleg műsorra tüzi a stúdió a Színművészeti Főiskola irodalmi pályázatára beérkező legjobb darabokat is.

Előadások a Polgári Törvénykönyvről

Az V. kerületi tanács és a kerületi népfront bizottság előadásokon ismerteti a kerület közönségével az új Polgári Törvénykönyvnek azokat a rendelkezéseit, amelyekkel a mindennapi életben a leggyakrabban találkozunk. Neves jobászokat kérnek fel az örökösödési, vagyon- és tulajdonjogi, családjogi, stb. kérdések megvilágítására. Az első előadást az V. kerületi tanács házában a kerületi tanácsstagok és lakóbizottsági elnökök részére tartják.

Kiállítás nyílik a Képzőművészeti Főiskolán

A KISZ Budapesti Bizottsága, az MSZMP budapesti elnöksége, a Mücsarnok, valamint a fiatal képzőművészek stúdiója, Alkotmányunk ünnepének tiszteletére, a fiatal képzőművészek munkáiból kiállítást rendez a Képzőművészeti Főiskolán. A kiállítást augusztus 19-én Nádasdi József, a KISZ Budapesti Bizottságának titkára nyitja meg.

/folyt. köv./

./.

MTI BELFÖLDI HIREK

B 20. kiadás 1959. augusztus 17. 14 óra 30 perc

Időjárásjelentés

29

A Meteorológiai Intézet jelenti 1959. augusztus 17-én, déli 12 órakor:

Felhőátvonulások

Vasárnap Közép-Európa területét hűvös óceáni légtömegek öntötték el és emiatt például Prágában csak 14 fokot ért el a hőmérséklet.

Hazánkban a beömlő hideg levegő következtében vasárnap folyamán többfelé volt záporosó, zivatar. Vecsésen felhőszakadás folyamán 65, Mezőkeresztesen 47, Ruda-bányán 44, Karcagon 38, Litkén 34, Debrecenben 34 milliméter eső hullott. A hőmérséklet az ország nyugati felében 17-24, keleten 24-30 fokig emelkedett, ma hajnalra 14-18 fokig süllyedt.

Budapestén vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 18.9 fok volt, a sokévi átlagnál 1.7 fokkal alacsonyabb.

Budapestén hétfőn 12 órakor a hőmérséklet 18 fok, a tengerszintre átczámitott légnyomás 761 milliméter, alig változik.

Várható időjárás kedd estig: Felhőátvonulások, többfelé még esővel. Élénk, a Dunántulon helyenként még erős északnyugati-északi szél. A hőmérséklet alig változik.

Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 13-16, legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 19 és 22 fok között.

Távolabbi kilátások: A hűvös idő tovább tart.

A Duna vizállása 1959. augusztus 17-én reggel Budapestnél: 559 centiméter. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 21. kiadás 1959. augusztus 17. 14 óra 40 perc

/Hirek a főváros ... 3. folyt./

Őszibarack kiállítás és vásár lesz a Technika Házában

A Földművelésügyi Minisztérium és a Magyar Agrártudományi Egyesület augusztus 25-én és 26-án nagyszabású őszibarack-kiállítást rendez Budapesten a Technika Házában. A világhírű Buda-vidéki őszibarackon kívül kiállítják a Pécs-környéki és szatymazi termőtáj legszebb kollekcióit is. A kiállítás egész ideje alatt árúsitják a legszebb Buda-vidéki őszibarack-fajtákat, sőt a kiállítás bezárása után a kiállított gyümölcsöket is eladják a helyszínen. /MTI/

Száznegyven vagon áru érkezett hétfőn a Nagyvásártelepre
- A budapesti zöldvendéglők különleges tájételeket készítenek csütörtökre

1959. augusztus 17.

14

A Nagyvásártelepre hétfőn reggel 140 vagon és 31 tehergépkocsi áru érkezett, ebből 8 vagon vegyes darabáru, 47 vagon burgonya, 6 vagon különféle zöldség, 13 vagon zöldpaprika, 3 vagon paradicsom, 6 vagon fejeskáposzta, 29 vagon dinnye, 18 vagon vegyes gyümölcs, 1 vagon szőlő, 6 vagon tojás és 3 vagon kínai tojáspor.

Az állami élelmiszerboltok hétfőn a görög-dinnyét kilónként 2, a vörös-szilvát 1.20 forintért árúsitották. A KÖZERT-boltok megkezdték a hordós-, sós-, vizesuborka értékesítését, kilónként 4.50 forintért. János-halmáról 1 vagon Madelaine-csemege-szőlő érkezett, ára az állami boltokban kilónként 8 forint.

A KÖZERT, a Csemegekereskedelmi Vállalat és a Földművelésügyi Minisztérium Budapesti Értékesítő Vállalata megkezdte az árúgyűjtést az Alkotmány ünnepe előtti nagyobb bevásárlásokra. Káposztafeléből 30, paradicsomból 20,

/folyt. köv./

./.

B 22. kiadás 1959. augusztus 17. 15 óra 50 perc

/Száznegyven vagon áru ... folyt.

burgonyából 70, zöldborsóból 30, gyümölcsből 60, dinnyéből pedig 90 vagon árut rendelt a vidéki gyűjtő-állomásokon. A vendéglátóipar is felkészült augusztus huszadikára. A budai zölvendéglők különleges tálételeket, így székelykáposztát, malacból és borjuból készült ételket, idei sült libát szolgálnak fel a kirándulók részére. Hűvösvölgyben, Zuglótban, Lágymányoson, Pasaréten, Városligetben, Zuglóban, Városmajorban és Szabadság-hegyen sátrak alatt jégbenhűtött, felszeletelt görögdinnyét fog-nak árúsítani. /MTI/

Jogfejlődésünk az Alkotmánytól napjainkig

1959. augusztus 17.

15

Tíz éve, hogy az Országgyűlés ünnepi ülésén megalkotta az 1949. évi XX. törvényt, a Magyar Népköztársaság Alkotmányát. Az Alkotmány, mint alaptörvény, felvázolta állami és társadalmi életünk kereteit, fővonásait. Az azóta létrejött törvények, egyéb jogszabályok e rendelkezésekre épültek, azokat részletezték, konkretizálták. Tíz éves jogfejlődésünk alatt lényegében új, szocialista jogrendszert építettünk fel s hatalyon kívül helyeztük a régi, még a feudál-kapitalista rendszerben született jogszabályok tulnyomó többségét. Az Alkotmányban lerögzített elvek alapján jogszabályaink nyomán megszületett az új-típusú, a dolgozó nép hatalmát nemcsak a hatalom központi szerveiben, hanem helyileg is kifejező államapparátusunk: a tanácsok rendszere, amelyet az 1950. évi I. törvény vezetett be, majd az 1954. évi X. törvény tökéletesített; szocialista bíróságunk, amelynek szervezeti alapjait az 1954. évi II. törvény vetette meg, s a szocialista törvényesség felett őrködni hivatott ügyészségünk, amelynek szervezeti és működési rendjét először 1953-ban, majd a közel múltban szabályozta az 1959. évi 9. számú törvényerejű rendelet.

/folyt. köv./

./.

B 23. kiadás 1959. augusztus 17. 15 óra 50 perc

/Jogfejlődésünk ... 1. folyt./

Uj államapparátusunk uj módon működik. Nemcsak az az alapvető körülmény különbözteti meg a korábbi államgépezettől, hogy míg az a tőkés és földbirtokosok javára, hanem az is, hogy új törvények szabályozzák ezt az állami tevékenységet. Uj törvényt hoztunk avégett, hogy a tanácsi és egyéb államigazgatási szervek eljárása gyors, fegyelmezett, gazdaságos legyen, a törvényességet, az ügyfelek érdekét és az állam érdekeit egyaránt szolgálja. Ez az államigazgatási eljárásról szóló 1957. évi IV. törvény. Szocialista bíróságaink működési rendjét is szabályozta törvényhozásunk: az állampolgárok jogainak messzemenő védelmét biztosítják új törvényeink a polgári és büntető perrendtartásról, a nép ellen működött, addig a mi államgépezetünkben a dolgozó nép gyermekei fojták ki tevékenységüket a nép javára, Szocialista államapparátusunkat szüntelenül tökéletesíteni kell. Az utóbbi években - többek között - két jelentős jogszabály született e téren. A népi ellenőrzésről szóló 1957. évi VII. törvény, amelynek az a célja, hogy a népet az ellenőrzés munkájába bevonva javítsuk az állami szervek gazdálkodását és egyéb tevékenységét. A munkásórségről szóló 1957. évi 13. számú törvényerejű rendelet a munkásosztály legjobbainak a kötelességévé teszi, hogy az állami fegyveres alakulatokkal karöltve óvják a nép hatalmát.

Gazdasági rendszerünk alapja a társadalmi tulajdon, melynek védelmét államunk, jogrendünk alapvető jelentőségűnek tartja. E téren igen fontos jogszabály az 1950. évi 24. számú törvényerejű rendelet, amely a társadalmi tulajdon büntetőjogi védelméről szól. Ezt az 1956. évi 11. törvényerejű rendelet módosította. De nemcsak a büntetőjog eszközeivel, hanem minden más jogi és társadalmi eszközzel is igyekszik gyarapítani és védeni népünk a társadalmi tulajdonát. Természetesen jogrendünk védelmében részesíti a dolgozók személyi tulajdonát is, sőt államunk minden erőfeszítése arra irányul, hogy a dolgozók anyagi és kulturális színvonala emelkedjék, s ennek megfelelően személyi tulajdonuk gyarapodjék. E cél szolgálatában áll például az 1952. évi 9. számú törvényerejű rendelet is, amely a takarékbetétkezelésről szól. A társadalmi és személyi tulajdon védelmét szolgálja utolsónak, legnagyobb jelentőségű törvényünk, a Magyar Népköztársaság Polgári Törvénykönyve is.

/folyt. köv./

./.

M T I B E L F Ö L D I H I R E K
B 24. kiadás 1959. augusztus 17. 15 óra 50 perc

/Jogfejlődésünk ... 2. folyt./

Szocialista jogrendszerünk fejlődésének egyik legnagyobb jelentőségű állomása a Munka Törvénykönyvének létrejötte volt. A törvénykönyv a dolgozók megváltozott viszonyát fejezi ki az új társadalmi rendszerben, azt a tényt, hogy a népi demokráciában megszűnt az embernek ember által történő kizsákmányolása. A Munka Törvénykönyvébe olyan vívmányok kerültek, amelyekért a kapitalizmus viszonyai közepette a munkásosztály évszázados, elkeseredett harcot folytatott. A dolgozó egységes társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló 1951. évi 30. számú törvényerejű endelet fektette le az alapjait jelenlegi társadalombiztosítási rendszerünknek, amely újabban nemcsak a munkaviszonyban levő városi, hanem a szocialista szektorban dolgozó falusi lakosságot is baleseti, betegségi, rokkantsági és öregségi szolgáltatásokban részesíti.

Jogrendszerünk tízéves fejlődésének jelentős állomása volt a Családjogi Törvény, az 1952. évi IV. törvény létrejötte is, amely a férfi és a nő teljes egyenjogúsága alapján rendezte a házasság intézményét, s az azzal kapcsolatos vagyoni viszonyokat. A családi kapcsolatból származó kötelezettségek teljesítését, jogrendszerünk szigorúan megköveteli. Az 1958. évi 21. számú törvényerejű rendelet például súlyosan megbünteti azt, aki tartási és gondozási kötelezettségének nem tesz eleget.

Dolgozó népünk kulturális felemelkedését szolgálja az a számos törvény és egyéb jogszabály, amely az alkotmányt követően jött létre és szocialista iskola-rendszerünket, tudományos, művészeti intézményeinket alapozta meg és fejlesztette tovább. E jogszabályok nyomán bontakozott ki az országban a kulturális forradalom. Ugyancsak forradalmi változásokat hoztak azok a jogszabályok is, amelyek a falu szocialista átalakulását segítették elő, s amelyek közül legfrissebb és legjelentősebb a mezőgazdasági termelészövetkezetekről és a termelészövetkezeti csoportokról szóló 1959. évi 7. számú törvényerejű rendelet.

/folyt. köv./

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 25. kiadás 1959. augusztus 17. 15 óra 51 perc

/Jogfejlődésünk ... 3. folyt./

Jogfejlődésünk tíz éve számos jelentős jogszabály létrejöttét, szocialista viszonyaink fejlődését és szilárdulását eredményezte, máltán lehet rá büszke a dolgozó magyar nép. /MTI/

Újabb feladatokat vállaltak a sztálinvárosi martinások - Országsszerte szélesedik a kongresszusi munkaverseny

1959. augusztus 17.

16

A sztálinvárosi martinások üzemükben tovább szélesítik a kongresszusi munkaversenyt. Az elemesterek és berakódárusok elhatározták, hogy az eddigi átlagos 55 perces kemenceberakási időt 55 percre csökkentik. Minden perc-csökkentéssel 17 forint értékű energiát takarítanak meg. Szilágyi Gyula üstfelázó brigádja arra vállalkozott, hogy még gondosabb munkával, az üstök tartósságát tovább növeli. El akarják érni, hogy egy-egy öntőüst tűzálló falazata az eddigi 10,8 öntés helyett legalább 12 öntést bírjon ki. Az acélmű olvasztárai a kongresszus tiszteletére felélevenítik a hagyományos brigádversenyt. Legfontosabb feladatuknak tekintik a takarékoságot és a kemencesegédnek nevelését. A kemencek fűtésénél a gázfelhasználás jelenlegi, 51 százalékos arányát 60 százalék fölé szeretnék növelni. Ha vállalásukat teljesítik, igen sok külföldi fűtőolajat takarítanak meg.

Az Almásfüzitői Fiműföldgyár bejáratánál hatalmas tábla hirdeti, hogy az üzem dolgozói a pártkongresszus tiszteletére nyolcemillió forint megtakarítást vállaltak. Most a táblára újabb felirat került: "Felajánlásunkat telteljesítettük". A gyár dolgozói az elkészült értékelés szerint az idén kilenemmillió forinttal csökkentették a termelési költségeket. A legjobb eredményt a fűtőanyag megtakarításánál, s ezen belül a gőzfogyasztás csökkentésével érték el. Legtöbbet takarítottak meg az ugynevezett folyamatos feltarás bevezetésével. Az új technológiai eljárást,

/folyt. köv./

B 26. kiadás 1959. augusztus 17. 15 óra 55perc

/Ujabb feladatokat... 1. folyt./

amelynek lényege, hogy az egybekapcsolt autoklávokban folyamatosan oldják ki a bauxitból a tinaföldet, az üzem műszaki dolgozóinak tervei alapján a gyárban dolgozták ki. A februárban átalakított első autokláv sor után a többinél is folyamatosan bevezették az új módszert és ma már valamennyi így működik. Sok más területen is jelentős önköltségesökkentést értek el. Így például növelték a kazánok hatásfokát és lényegesen csökkentették az üzemben a marónátron felhasználását. Sok intézkedést vezettek be az önköltségesökkentő brigádok javaslatai alapján.

A kongresszusi versenyen újabb sikereket értek el a Borsodnádasdi Lemezgyár dolgozói is. A júliusi tervteljesítést is figyelembe véve, már 400 tonna lemezzel termeltek többet a második félévben, mint amennyit esedékes tervük előír. A selejtet az első félévi 2,6 százalékról a munka jobb megszervezésével és a technológiai fogyelem megtartásával, a második félév eddigi szakaszában 1,5 százalékra szorították le. A selejt csökkentése több mint félmillió forint megtakarítást eredményezett.

A Dorogi Szénbányászati Trüszet IX-es elnájának nagy frontfejtésen a kongresszusi versenyben fa helyett teljes egészében meghonosították az acélszerkezettü biztosítást. Putz József brigádja a főt, vagyis a front mennyezetének biztosítására már korábban is használt acéltámaszt, most azonban a fából készült főtgerendákat is acélszerkezettel cserélik fel. Az újfajta biztosítási mód jelentős mellék munkáktól mentesítette a bányászokat és egyben nagymennyiségű fa megtakarításához vezetett. A fronton az előrehaladás a korábbi napi egy méterről másfél méterre növekedett és a kongresszusi versenyben több ezer tonna szén termelték terven felül. A megtakarítás ugyancsak számottevő, két hónap alatt annyi fát takarítottak meg, amely a régi módszerrel biztosított frontnak egy havi munkájához elegendő.

Az Építésügyi Minisztérium márciusban azszal a kérdéssel fordult a tatabányai 7. számú épület elemgyárhoz, hogy a termelészövetkezeti istállóhoz soronkívül készítsenek betonoszlopokat. Az üzem dolgozói a kongresszusi versenyben vállalták, hogy augusztus 20-ig terven felül 7.000 oszlopot gyártanak. Munkájukat segítették a Lábattani épület elemgyár dolgozói is, akik elkészítették az oszlopok vasvázait. A két üzem dolgozóinak összefogásával a vállalt határidőnél előbb elkészült a hetizedik oszlop is. A 250, egyenként száz férőhelyes istálló építéséhez elegendő oszlopok nagy részét Győr-Sopron, Vas és Zala megye új termelészövetkezetei kapták. /MTI/

B 27. kiadás 1959. augusztus 17. 16 óra 05 perc

A következő hetekben egymillió holdra elegendő nemesített gabonavetőmagot ad az állam a termelőknek

17

1959. augusztus 17.

Az idén ősszel minden eddiginél szélesebbkörű nemesített vetőmag cseréskciót szervez a Földművelésügyi Minisztérium. A most megjelent utasítás szerint körülbelül egymillió holdra elegendő utántermesztett, nemesített őszi gabona - búza, rozs, árpa - vetőmagot bocsát a termelők rendelkezésére. A kísérletek eredménye, valamint a nagyüzemi termelési gyakorlat egyaránt azt mutatja, hogy a nemesített vetőmag alkalmazásával - minden különösebb ráfordítás nélkül - mintegy 20 százalékkal növekszik a termés hozam. A szakemberek szerint az idén mindenképpen ajánlatos, hogy az új termelő szövetkezetek maradék nélkül cseréljék ki őszi felhasználásra szánt vetőmagjukat, de ugyanígy a jó vetőmaggal nem rendelkező, régi termelőszövetkezeteknek is javasolják a cserét. Az elnöki bizottság csak ott cseréljenek nemesített vetőmagot, ahol a megjelölt tanácsok véleménye szerint ez szükségessé látszik.

A jelentős állami támogatással szervezett nemesített vetőmagcserénél az azonos fajta gabonáknál tíz százalékos súlytöbbletet kell adniuk a termelőknek. Ha azonos fajta cseretermékük nincsen, más terméket is adhatnak a szokásban levő cserékules alkalmazásával. Nemesített ősziárpa vetőmagjában csak árpát, zabot és kukoricát fordíthatnak el a termés forrásai vállalatok, a nemesített búzáért és rozsért azonban búzán és rozson kívül árpát, zabot, kukoricát, sőt napraforgót is adhatnak a termelők.

A nemesített gabona-vetőmagokat még az őszi vetési idejéig megkötés előtt elszállítják a megyei terményforgalmi vállalatokhoz. Az egyéni termelők a helyi terményfelvásárló telepeken cserélhetnek. A termelőszövetkezeteknek - 50 mázsánál nagyobb tételű rendelés esetében - közvetlenül a megyei terményforgalmi vállalatok szállítják a szükséges vetőmagokat. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 28. kiadás 1959. augusztus 17. 16 óra 01. perc

Beállapították a szerződéses baromfi átvételének időpontját

18

1959. augusztus 17.

Erőmennyben végződött az idén a földművelésszövetkezetek baromfi-nevelési és hizlalási szerződéses október. A múlt évéhez már elve kétszeresére emelt szerződéskötési tervet - cikkenként váltokozva - 29-88 száz lékkel telt teljesítették. Az összes szerződés több mint egyharmadát a termelőszövetkezetekkel kötötték. A folyamatos áruellátás érdekében a baromfi-átadás idejét a kaszókra osztották. Az augusztus és szeptember hónapban átadott, legalább 90 cékás csirkéért fizetik a legkevesebb, - kilónkénti 22 forintos átvételi árat. Októberben már 21, novemberben és decemberben pedig 20 forintot adnak 1 kiló csirkehusért.

Pulykát november-december hónapban a legkevesebbért értékesíteni. A november 1-15 között átadott legalább 5 kilós pulykakakacsért, vagy legalább 3,5 kilós pulykajércéért kilónként 17 forintot fizetnek, november 16 és december 20 között pedig 18 forint az átvételi ár.

A hizottliba felvásárlást ugyancsak két szakaszban bonyolítják le. Augusztus 15, október 10 között kilónként 19; október 11-től december 20-ig pedig 18,5 forintot fizetnek a földművelésszövetkezetek.

A hizottkacsa kilójáért egész évben 19 forintot kapnak a tenyésztők. /MTI/

- o -

A MAHART közli az utazóközönséggel

27

1959. augusztus 17.

hogy a magas vízállás miatt Szob, Tahi, Lupaszirt, Pünkösdfürdő, Újpest-Hejgyer állomások forgalmát a további intézkedések megszüntették. /MTI/

- o -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 29. kiadás 1959. augusztus 17. 16 óra 30. perc

Árutermelési és értékesítési tervük felét teljesítették már a zalai termelőszövetkezetek

1959. augusztus 17.

19

Zala megye termelőszövetkezetei az elmúlt gazdasági évben minden száz hold szántóról 160.000 forint értékű árut adtak át a felvásárló szervezeteknek. Erre az évre már 195.000 forint árutermelést terveztek száz holdanként. Az ésszerűen gazdálkodó szervezetek - bár a cséplések elhúzódása miatt a gabonaeladás csak most kezdődik - máris hatvan százalékra teljesítették árutermelési és értékesítési tervüket. Nagymennyiségű zöldséget, tejét, hizottmarhát és félézer mázsa sulyban értékesítettek. Az ellenértékként kapott pénzüsszeg rendszeres előlegfizetésre nyújt lehetőséget. A szövetkezeti tagság jövedelme a legtöbb közös gazdaságban csupán az előlegből havi kilencszáz-ezer forint, holott az előleg a tényleges havi jövedelemnek minősébe negyven százalékát képezi. /MTI/

Holdanként szántó- és szőlőmázsás cukorrépa van már a baranyai földben

1959. augusztus 17.

23

Baranyában, az ország egyik legjobb cukorrépa-termő vidékén öt és félézer holdon termesztik ezt a fontos ipari növényt. A sok nyári csapadék következtében az idén szokatlanul nagyra nőttek a répák, s a jóművelt táblákon nem ritka az egy-másfél kilós sulyú répafej sem. Most, augusztus közepén már holdanként 110-120 mázsa cukorrépa fekszik a baranyai földben, s arépafejek még egyre "hiznak". Minden jel arra mutat, hogy az utóbbi évek legjobb termését tavaszkodhatják be. Az idén különösen nagy számban lesznek gazdaságok, ahol a holdankénti átlag jóval meghaladja majd a 200 mázsát. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 50. kiadás 1959. augusztus 17. 16 óra 30 perc

Augusztus huszadikán tizennyolc Békés megyei termelőség-
szövetkezeti vállalat ki a villány

1959. augusztus 17.

20. A Hírszórító Vállalat és a Délmagyarországi Áramszolgáltató Vállalat Békés megyei termelőség-szövetkezeteiben dolgozó munkások a kongresszus biztositására vállalták, hogy határidő előtt adják át az új száz-száz épületeket, és kötik be a villányt. Augusztus 20-án Békés megye 18 termelőség-szövetkezetében ki a villány, és erre az időpontra hat közös gazdaságban adják át rendelkezésnek az új száz-száz férőhelyes ténisztállót. /MTI/

- o -

"Mosolyog" a nyárséri Batul - Almaszűrőre készülnek Szabolcsban

1959. augusztus 17.

21. Szabolcs-Szatmár megyei állami gazdaságokban már elérte teljes mennyiségét a legkorábban érő túli alma, a Batul. Ebből a most pirosodó almafajtából rövidesen 400 tonnát szállítanak az ipari központok és a főváros piacaira. A gazdaságok jóelőre felkészültek a szűrőre, eleget látárolt gondoskodtak, úgyhogy nem kell majd prizmazni az izas gyümölcsöt. A nagyütemű gyümölcsöskertekben már eddig mintegy másfélmillió ládat, számos szedőkosarat, bélelt vödört tároltak a gazdaságok ikerkező termés szűrőre. /MTI/

- o -

Másodszor viráznak az akácok

1959. augusztus 17.

24. A szokatlannul meleg, csapadékos időjárás az ország több vidékén másodszor is virázkásra készíteti az akácot. A Szabolcs megyei Tiszanyirfalu községben ismét bojtó illatot áraszt a lil-akác, a Túrja környékén is másodszor öltöttek virákköntöst az akácok. Zalaegerszegben a Fehér-erősen, Zalaierice községben pedig az almákon jelent meg a szőlővirág. A jelenségek hosszú és kellemes őszre kívánhatnak. /MTI/

- o -

△ viráznak

MTI BELFÖLDI HIREK

B 51. kiadás 1959. augusztus 17. 16 óra 30 perc

Százhatvan mássa búzát osztott munkaképtelen tagjainak a tavasszal alakult tiszaföldvári Aranykalász Termelő-szövetkezet

1959. augusztus 17.

22. Szolnok megye tavasszal alakult termelőség-szövetkezeteiben messzemenőn gondoskodnak az idősek, az Aranykalász Termelőség-szövetkezetben a csórlással egyidőben szociális bizottság látogatta meg a szövetkezet idős tagjait, felmérte évi kenyérgabona szükségletüket. A vizsgálat után minden munkaképtelen gazdának egyéb juttatások mellett 250 kiló kenyérgabonát osztottak: csaknem 100 mássa búzát szállítottak ki számukra a termelő-szövetkezet tagjai. /MTI/

- o -

Örök vizin lomból rektár - Negyedmillió forintot takarít meg a belvárdgyulai termelőség-szövetkezet

1959. augusztus 17.

25. A baranyai Belvárdgyulán több mint egy évtizede kihasználatlanul áll az örök vizinélom. Ocskavásnak való rektár leszerelték és azóta üres az épület. A helybeli Közös Ut Termelőség-szövetkezet most megvásárolta a rektárt, hogy itt helyezze el az első közös termést. Az átalakítás munkájába bekapcsolódott a patronál ópécsi szénbányászati tröszt; a mérnökök díjtalanul készítették el a tervet, és a költsérvetést, a munkások pedig az átalakításnál segítettek. Az elcsépelet új gabonát már szállítják az újjáépített vizinélomba, amelynek fölszinti és emeleti részében 2500 mássa szénasternést tudnak elhelyezni. Az épület pincéjében műtrágyát tárolnak majd. A szövetkezet tagjai ezzel az ötlettel negyedmillió forintot takarítottak meg. /MTI/

- o -

B 32. kiadás 1959. augusztus 17. 10 óra 55 perc

Kütszázhatven ezer mázsa terményt csépeltek el a mohácsi gabonatermő vidéken

1959. augusztus 17.

A mohácsi járásban és Mohács-szigeten, az ország egyik legjobb gabonatermő vidékén 90 cséplőgép ontja a gabonát. A vidék 3 gépállomásának, a bolyinak, a Homorudinak és a palotabozsokinak a terv szerint 288.000 mázsa gabonát kell elcsépelni, s bár az utóbbi napok nagy esőzése hátráltattak a munkát, már 270.000 mázsa buza, rozs, árpa és zab került a zsákokba. Mohács-sziget 16.000 holdas tanyavilágában és a nagy árvíz után újjáépült községekben lényegében véget ért már a munka. Az eddigi eredmények azt mutatják, hogy a mohácsi gabonatermő vidék mind három gépállomása túlteljesíti cséplési tervét. /MTI/

Vilenczger forint pénzjutalmat kap Győr megye legjobb termelőszövetkezete

Vil Ké/Pr J

1959. augusztus 17.

38

A Győr megyei tanács a megyei versenybizottság értékelése alapján pénzjutalomban részesíti az 1958-ban legjobb eredményeket elért termelőszövetkezetet. Az első díjat, 9000 forintot, a mihályi Ráncsics Termelőszövetkezet kapja, amely az országos versenyben is a legjobb tíz szövetkezeti gazdaság között szerepel. A további helyezettek, a farádi Pelszabadulás, a peresztegi Szabadulás, a magyarkimleai Rákóczi és a péri Micsurin termelőszövetkezetek szintén pénzjutalomban részesülnek. A jutalmakat augusztus 19-én ünnepélyesen adják át. /MTI/

B 33. kiadás 1959. augusztus 17. 17 óra 1 perc

Husz szarvasbikát lőnek az idén a gemenci erdőben.

26

1959. augusztus 17.

Az európai hírű gemenci erdőésőrt az ország egyik legnagyobb vadaskertjét a nyáron három árhullám érte, de a víz az értékes vadállományunkon nem tett kárt. A szarvasok, őzek számára biztos menedéket jelentett az 1500 holdas árvízvédelmi terület. Gemencén szeptember elején kezdődik a szarvasbó és, am lyre már is több külföldi vadász jelentette be részvételt. Az idén körülbelül husz golyóra érett szarvasbikát lőnek az érterületi vadrezervátumban. /MTI/

- o -

Gondot okoz a negyedik árhullám a hajózásnak: a Dunán Lobau és Szőny között szünetel az olajszállítás, esetleg további korlátozás is kerülhet sor a személtávozásban

Vil Ké/Pr J

1959. augusztus 17.

30

Ezen a nyáron már negyedszer röhézi meg a hajósok munkáját az árhullám. A legutóbb vízszintemelkedés már is nehézségeket okozott, elsősorban a tengerhajózásnál. Ideiglenesen a Dunán Lobau és Szőny között szünetel az egyébként rendszeres olajszállítás, az erdőgazdaságok és a kőbányák sem tudnak rakodni. Több hajót ki kellett vonni a for alomból, mert bármennyire is megnyugtatók az előzetes jelentések, a nagyobb árhullámra alaposan fel kell készülni, az árhullám elvonultáig jónéhány uszályban követ és egyéb védekezési anyagot kell tárolni. A vasúti és transzportszállítások azonban folyamatosak.

A magasabb vízszint előreláthatólag megnehezíti a személyhajózásnál a be- és kiszállást, s lehetséges, hogy további korlátozásokra is sor kerül. /MTI/

- o -

B 34 kiadás 1959 augusztus 17. 17 óra 05 perc

A nagyüzemi földművelés első lépése: összevont táblák, vetésforgó alapján készült az őszi munkák új termelőszövetkezeink

1959 augusztus 17. 28

Tavasszal alakult termelőszövetkezeink nagy nyári munka befejeztével hozzáálltak a földek összevonásához, a táblák kialakításához. Már most a terülcshintásnál eltűnnek a mezsgyék, s az őszi vetésnek pontos vetésforgó szerint, az illő növény számára lemerítelődött táblákba kerül. Ezzel közös gazdaságaink hatékonyságát, a tulajdonképpeni nagyüzemi földművelést elősegítő munkáját az ország minden vidékén képzett szakemberek százai segítik.

Vestsik-főle homoki vetésforgó az új szabólesi termelőszövetkezetekben

Szabólesi-Szatmár megye 57 új termelőszövetkeze az idén már tervszerű átmeneti gazdálkodást folytatott, hogy a területén a helyes növényi sorrend, a vetésforgó alapján a kércsi Lenin Termelőszövetkezet 275 holdas táblán négy szakaszos vetésforgót alakított, s a kalászosok vetésterületén csillagfűrttel gazdálkodott a talajt. Igen nagy érdeklődés nyilvánul meg a vestsik-főle homoki vetésforgók iránt is: 24 összel induló közös gazdaság kivétel nélkül 7 szakaszos termelési rendszert kíván bevezetni, hogy kellő mennyiségű takarmányt termelthessen be. Szabólesben összel a vetésforgó rendszerben gazdálkodó nagyüzemek száma elérte a százötvenet.

Pénzügyi, mezőgazdasági és állattenyésztési szakemberek segítségével készült a terv

Csongrád megye 42 idén alakult termelőszövetkezetének pénzügyi, mezőgazdasági és állattenyésztési szakemberek segítik a vetésforgó-terv elkészítésénél, tanácsot adnak a helyi lehetőségek jobb kihasználására. A megye legnagyobb új termelőszövetkezetében a több mint 1000 holdas fűrészbastya mellett 1000 holdas Termelőszövetkezetben, ahol már összefüggő táblák vannak a szőlő ültetvény birtokában, négy új vetésforgót alakítottak ki. Tekintettel arra, hogy a legelő növény az állattalonnáuk, de je minőségű, 18-20 aranykoronás fűvellel rendelkezőnek, az első évben főként

/Folyt. köv./

B 35 kiadás 1959 augusztus 17. 18 óra 1 perc

A nagyüzemi.... 1 folytatása/
28

kenyérarabonát és ipari növényeket természetnek. Később szállattalonná növelésével az időben nyar pitják a pillangósok és a takarmánykeverék vetésterületét. Fokozatosan fejlesztik a rizstermelést: az idén már 40 holdon vetik.

Árutermelő és takarmányos vetésforgók a szombathelyi járásban

A szombathelyi járás idén alakult termelőszövetkezeiben általában két árutermelő és egy takarmányos vetésforgót állítanak be. A vetésforgó tervek is tükrözik, hogy a fűrtel közös gazdaságok balterjes gazdálkodást folytatnak és fő üzemük az állattenyésztés lesz. A szántóterület 16-17 százalékán természetnek pillangósokat, lucernát, vörösherét, s a takarmányokat mindenütt a majorhoz közeli területekre vetik, hogy onnan könnyűszerrel a rendelkezési helyre szállíthassák.

Szövetkezeti tagok szakemberekkel együtt jelölik ki az őszi vetés helyét.

Hógrád megye új termelőszövetkezeti közösségei közül eddig husz helyen teljesen elkészültek már a földrendezéssel. Ezekben a falvakban azonnal megkezdtek a vetésforgó alapját képező táblásítást. Dülönként és határként jelölik ki, hogy milyen növény kerül majd az egyes táblákba. Ez a munka különösen nagy hozzáértést követel, mert a szétszórt, évelő pillangósokat termő parcellákra a jövő évi takarmány szempontjából sok helyütt még szükség van, most összel már nem szánhatják ki. Nádudvarban a termelőszövetkezeti tagok is résztvettek a határként és a mezőgazdasági szakemberekkel együtt jelölték ki 180 hold búza, husz hold rozs, az őszi árpa és a takarmánykeverék helyét.

/Folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 36 kiadás 1959 augusztus 17 18 óra - perc

1/4 nagyüzemi... 2 folytatás/ 28

Részletes talajtérkép Vaszprém nagy-
uj termelőszövetkezeiben

Vaszprém nagy-uj idén elkült termelőszövet-
kezeiben már most a terelőhántással megkezdték a nagy táblák kiállítását. Mindenütt agronómusok járják a határt, s a talajösszetétel szerint részletes térképet készítenek arról, hogy az egyes öblökben milyen növényeket termesszenek. A fiatal közös gazdaságok mindenütt növelik a takarmány és ipari növények, a kukorica, valamint a siló kukorica vetésterületét. A zirci járásban, ahol a hegyek, dombok miatt igen változatos a talajösszetétel, 50-60 holdas táblákban kezdik meg az egy-egy növény termesztését.

Egy hét alatt 10.000 hold földet szántottak egybe Hóvásban

Hóvásban nagy-uj új termelőszövetkezetében a nagy nyár i munka befejeztével, a már előző kiállított nagy táblákon, a gépállományok segítségével megkezdtek a földök összszerelését. Ezekre a területekre már a vetésforgó is elkészült. Hóvásban nagy-uj új termelőszövetkezetében az elkült egy hét alatt több, mint 10.000 hold földet szántottak össze, s mintegy 4000 holdon vetették el a másodnövényeket. /MTI/

- o -

Hótfőn megkezdődött a nagyjavítás a Salótariáni acél-
árugyárban

1959 augusztus 17

31

Hótfőn reggelre kihűlték a Salótariáni acél-
árugyár vas- és acélöntődjének olvasztókamencéi, szernél több motor és szerkezet állt le. A gyár üzemében, mert megkezdtek az egy hétre tartó nagyjavítást. Ez alkalommal több üzemben korszerűsítésre, átépítésre is sor kerül. A hatalmas gyár területén es a rudvas üzem, a butorrugó üzem, a horonyhuzalozó és a szec varó dolgozik. Az acélárugyár kétféle munkása a. a. két műve, augusztus 24-én kezd meg újratermelést. /MTI/

- o -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 37 kiadás 1959 augusztus 17 18 óra 05 perc

Tizenkét nap helyett hét nap alatt szüntették meg a y
v szélyes akadály két t t bányai bányászbrigád

1959 augusztus 17

32

A két bányai X-es akna bányászai a párt-
kongresszus tiszteletére vállalták, hogy az év végéig
nyolcezer tonna jóminőségű barnaszénat termelnek tervben
szűl. Ebből kétezer tonnát már felszínre küldték, amikor
az elkült napokban váratlan akadály nehezítette meg munkájukat. Az egyik nagylétszámú bányagödben a főszállító
vázat a ráncfogó nagy nyomástól le szakadt és másodper-
cek alatt 150-200 csilló homok és kőzet zuhant le.
Ezzel meglassult a bányában a szállítás, mert a lefajtott
szén hatvan százalékát ezen a vázaton juttatták a felszín-
re. Az akadály elhárítását két kiváló fenntartó vajúr,
Belső Péter és Zicho János brigádjaire bízta. A csape-
tok nehéz és veszélyes körülmények között fogtak munká-
hoz, mert várható volt a kőzetek további eszenelése. A
kőzetek felvételét jól ismerő bányászok gyorsan és becsat-
mentesen dolgoztak. Az akna vezetői tizenkét napot szántak
az akadály elhárítására, a törés megszüntetésére. A két bri-
gád azonban hét nap alatt elhárította a lezuhant anyagot,
betömte a keltőlözött nagy üreget és újra biztosította a
főszállító vázat. Áldozatkész, gyors munkájuk eredménye,
hogy hétfőn már ismét megindult a szállítás ezen a főváz-
ton és minden csapat munkahelyén dolgozott. /MTI/

- o -

Augusztus 19-én és 20-án este honverseny a Halászbástyán,
augusztus 20-án nagy népművelő a Gállérthy tábáni ol-
dalon

1959 augusztus 17

33

Alkotmányunk ünnepének előestéjén és nap-
ján a budapesti kerületekben ünnepségeket tartanak. Külö-
nösen érdeklődésre tarthat számot az I. kerületi szoci-
prográn. Augusztus 19-én este 8 órakor a munkásárság
közponci épületében, 20-án este 8 órakor pedig szimfóniás
zenekar honversenye a Halászbástyán.

Augusztus 20-án a Gállérthy tábáni olda-
lon délután 11 órától a közponci szimfóniás zenekar
szerekeztetja a kiesi nyakat, délután 2 órától pedig kitü-
nő művészek, művészetgyűttsek lépnek fel, este 8 órától
pedig éjjeli tánc. /MTI/

- o -

B 38 kiadás 1959 augusztus 17. 18 óra 35 perc

Növényvédelmi repülőgépet, ötven különböző mezőgazdasági gépet mutatnak be az Országos Mezőgazdasági Kiállítás Lengyel pavilonjában

38

1959 augusztus 17

A Lengyel Népköztársaság nagykövetségének kereskedelmi tanácsosa hétfőn délelőtt sajtótájékoztatót ismertette a hatvanharmadik Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár Lengyel bemutatóját. Tadeusz Dorota tanácsos és Zdzislaw Gappert, a lengyel pavilon igazgatója elmondotta, hogy a tavalyinál jóval nagyobb területen mutatják be a lengyel mezőgazdasági és ipari eredményeit. A múlt évben csak 200 négyzetméteres pavilonban és 600 négyzetméteres szabadterületen állították ki, az idén viszont 300 négyzetméteres pavilon és 1500 négyzetméteres szabadterület áll a lengyel kiállítás rendelkezésére.

A kiállítást a Lengyel Népköztársaság Mezőgazdasági Minisztériuma és Kereskedelmi Kamarája együttesen készíti elő. Célul tűzték, hogy a látogatók megismerjék a lengyel mezőgazdaság jelenlegi helyzetét és a fejlődés perspektíváit. A következő hétéves terv időszakában ugyanígy nagymértékben előrehalad a lengyel mezőgazdaság szociális átalakítása. Ugyanabban az időszakban 30 százalékkal emelik a mezőgazdasági terméshozásokat.

A kiállítás beszámol a lengyel falvak életének változásáról. Bemutatja a tervezett építkezéseket, és a villamosítási programot is. 1965-ig a lengyel falvak 80 százaléka kap villanyerőt és 1970-ig minden lengyel falut villamosítanak.

A magyar mezőgazdaság számára főleg a lengyel mezőgazdasági gépgyártás fejlődése lesz tanulságos. A bemutatókra husz vadon árut hoznak, amelynek nagy része mezőgazdasági gép lesz. Bemutatják a növényvédelmi repülőgépet, amelyből az elmúlt évben nyolcat, az idén négyet vásárolt a magyar Növényvédelmi Szolgálat. Nagy érdeklődésre tarthat számot az URSUS C-308-as traktor, amely rendkívül könnyű erőgép és még is 15 munkaművelésre alkalmas. A MOTOIMPORT Kereskedelmi Vállalat ötven különböző gépet mutat be és kísérőszolgálatát adja az egész lengyel mezőgazdasági gépgyártásnak.

/fol. t. kőv./

B 39 kiadás 1959 augusztus 17. 18 óra 50 perc

/Növényvédelmi., folytatás/
38

Ezenkívül négyhárom lengyel külkereskedelmi vállalat szerepel a 65. Országos Mezőgazdasági Kiállításán huszkonzervekkel, vad- és halkonzervekkel, szeszszitokkal, citrussal, fűszerekkel, mézzel, szörpökkel és gyümölcslekvárokkal.

Kovács Mihály, az Országos Mezőgazdasági Kiállítás igazgatója elmondotta, hogy a magyar mezőgazdaság számára rendkívül tanulságos lesz a lengyel bemutató. A tapasztalatosságra a két ország között egyre szélesedik és októberben 350 magyar mezőgazdasági műszert és kutatási eszközt mutatnak be Varsóban. /MTI/

- o -

A Földművelésügyi Minisztérium új elöljárói

1959 augusztus 17

39

A földművelésügyi miniszter, a Mezőgazdasági és Erdészeti, valamint a Vízépítési, Dolgozó Szakszervezetek elnöksége együttes határozatában az első félévi eredmények alapján elűzem címmel, oklevéllel és a vállalkozóknak járó pénzjutalommal tüntette ki a Kondorosói, a polgárdi, a hajdusoboszlói és a cibakházi gépállomásokat. Az említett gépállomások - mint a határozat kiegészíti - különösen eredményes munkát végeztek a termelészövetkezetek megszervezésében. A Kondorosói Gépállomás 152.6, a polgárdi 196.9, a hajdusoboszlói 134.6, a cibakházi pedig 148.6 százalékkal teljesítette a körzetébe tartozó termelészövetkezetekkel kötött gépmunka szerződéseket. Kiművelő eredményeket érttek el a gépmunkában is. A Polgárdi Gépállomás az egy kombájnra, illetve aratógépre jutó teljesítmény megalapozta a 290 holdat.

A minisztérium irányítása alá tartozó vállalatok közül a Pest és a Győr megyei mezőgazdasági gépjárató vállalatot találták érdemesek az első félévi munka alapján az elűzem címre.

Elűzem címet, oklevelet és pénzjutalmat kaptak továbbá a Phylaxia Állami Oltóanyaggyártó Intézet, az Állami Vékénygyártó Intézet, valamint az Állatfőhírdő Takarmányokért Előállító Vállalat. /MTI/

- o -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 40 kiadás 1959 augusztus 17 18 óra 50 perc

Megegyezett Budapesten az első önkiszolgáló papir- és írószorbolt

1959 augusztus 17

36

Hétfőn délelőtt Lenin körut 91 szám alatt megnyitották az ország első önkiszolgáló papir- és írószorboltját. Az izlésesen berendezett üzletben a diákok, iskolák és osztályok szerint előreszámoltva megvásárolhatják füzetüket, tanszereiket. Hasonló papir- és írószór önkiszolgáló üzlet Európában csak Svájcban van. /MTI/

- o -

Országos helytörténeti konferencia kezdődött Ezerben

1959 augusztus 17

40

A Magyar Történelmi Társulat, a Művelődésügyi Minisztérium közép-fokú oktatási osztálya, a Független Nemzeti Tanács és a népfrentbizottság rendezésében hétfőn kőtnapos országos helytörténeti konferencia kezdődött Ezerben. Székely György egyetemi tanár, a Magyar Történelmi Társulat főtitkára tartott előadást, amelyet vita követte. /MTI/

- o -

Szercán ünnepélyesen nyitják meg a Honságban épült csatornát

1959 augusztus 17

42

Augusztus 19-én délután ünnepélyesen nyitják meg a Honságban épült csatornát. Az ünnepi beszédet Komócsin Zoltán, a KISZ Központi Bizottságának első titkára mondta. Ezt követően Horvátkinlón rendeznek ünnepséget, ahol a csatornaépítési munkában legjobban eredményt elért ifjúsági építőbrigádoknak jutalmakat adnak át. /MTI/

- o -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 42 kiadás 1959 augusztus 17 19 óra 10 perc

Időjárásjelentés

57

1959 augusztus 17

Meteorológiai Intézet jelenti augusztus 17-én délután 18 órakor:

Várható időjárás kedő esti:

Felháttvonulások, főként délnyugaton négyesóval. Élénk, helyenként négy erős északi, északnyugati szél. A hőmérséklet elny változik.

Várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedőn 19-22 fok között.

Távolabbi kilátások: a hűvös idő tovább tart.

A Duna vízállása délután 17 órakor: 582 centiméter. /MTI/

- o -

Kínai részén nagyteljesítményű oszlopad készült el Csepelen

1959 augusztus 17

45

A Csepel Vas- és Fémüveg Egyedi Gép- gyára több más üzemünkkel együttműködve teljes esőgyári felszerelést készített a Kínai Népköztársaság részére. A berendezések egy részét, különböző pressók, fűrészeket, vonpadot már az elmúlt hónapokban átvették, hétfőn pedig elkészült a esőgyár legnagyobb berendezése, a több mint 100 tonna súlyú és 54 méter hosszú tolópad, amely naponta 100 tonna esőáru gyártására alkalmas. A Kínai Népköztársaság kereskedelmi megbízottai nagy elismeréssel nyilatkoztak a gép jó minőségéről.

A esőgyár további husz négy részét a jövő év tavaszán szintén a helyszínen szállítják. /MTI/

- o -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 44 kiadás 1959 augusztus 17 10 óra 30 perc

Sajtótájékoztató a fővárosi tanácsnál az új oktatási év előkészületéről

44

1959 augusztus 17

Hétfőn dr. Gyulmos János, a fővárosi tanács vérekeftő bizottságának elnökhelyettese sajtótájékoztatót szorgolt a fővárosi oktatási bizottság elnökeivel, az új tanév előkészítéséről. A budapesti általános iskolákban szeptember 1-től előreláthatólag 190.000 fiatal tanul majd, a középiskolások száma pedig 45.000 lesz. Az elhelyezési gondokon nevezetesen a beruházási programmal kívánják enyhíteni. Az év hátralévő részében beruházásokkal, a meglévő intézmények bővítésével 150 új osztályterem nyílik és 15 új tornatermet kapnak az iskolák. Többnyire nagyobb iskolaépítkezés:

Obudán, a Kálászi utcában nyolc, Kőbányán a Kőbányai úton nyolc, a Sibirik Miklós úton 12, az Üllői úti lakótelepen 15 tanterem iskola létesül. Tizenhat tantermet adnak át rendelkezésükre Zuglón az Üvidék téri lakótelepen, s egyenként 12 tanterem lesz az Füsttyúk utcai, a Czobán Sándor téri és a Csarnok téri iskolák. A lágymányosi lakótelep fiataljai 24 osztályterem új iskolát kapnak.

Az őszi hónapokban befejeződik az emeletépítés, illetve toldalékpótlás emelése a Lőrántffy Zsuzsanna uti, a Levegő utcai, a Booskai uti iskolában, továbbá a Mexikói uti óvodapedagógiai intézetben. A volt Kossuth Akadémia helyiségeiben valószínűleg az év decemberében már nyolc tantermet megnyithatnak, a Mátyás utcában pedig újabb négy osztálytermet kapnak a diákok.

Jelentős összeget költ a főváros az óvodai hálózat bővítésére. Már az idén átadják rendelkezésükre a Csillag-telpe 75, és a Csepel Vasmű telepi 50 személyes óvodát, a jövőre készül el az Üllői uti, a Füsttyúk utcai és a Róna utcai új óvoda, amelyekben majd összesen 275 hely lesz. Egyébként elkészült az 1960-as év iskolaépítési programja. Eszerint már most megkezdik a XXII. kerületben a Mátyás király úton, Csepelen a Csillag-telpen, Pestlőrincen az Irén utcában, a XVII. kerületben a Ferihegyi úton, a XVI. kerületben a Georina utcában, Kőbányán az Üllői uti lakótelepen és Obudán a Hévízi uti telepen a nyári új iskolák építését, amelyekben jövőre 70 tanterem nyílik. A következő évre számos bővítést is terveztek - így

/Fol.t. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 45 kiadás 1959 augusztus 17 19 óra 30 perc

/Sajtótájékoztató... I. folytatása/
44

újabb 38 tantermet kap a főváros - s 28 tanterem készül el a volt Ban lakotanya és az egykori Kossuth Akadémia épületeiben. Az előirányzat szerint 1960-ban nyolc helyen kezdenek építeni oktatási intézményt, ezek közül egy gimnázium lesz, s a II. kerületi Csatárka utcában 300 személyes gyermekotthont létesítenek majd.

Az oktatásügy vezetői megtették a szükséges intézkedéseket a politechnikai képzés további szélesítésére. A pedagógusok számára továbbképző tanfolyamokat indítottak, jelentős összeget költöttek tanműhelyek berendezésére, felszerelésére, s szeptembertől újabb nyolcvan iskolában akarják bevezetni a gyakorlati foglalkozásokat. Több középiskolában kísérletképpen bevezették, hogy a diákok egy héten csak öt napot töltsöttek az iskolában, egy napot az üzemben dolgoztak. A kísérlet igen biztató eredményeket hozott, ezért most az új tanévben már 55 középiskola 182 osztályában vezetik be az "öt + egy napos" oktatást. A fővárosi tanács oktatási osztálya kidolgozta javaslatát arra is, hogy az érintett iskolákban az felelős tanárok vezessék a tananyagot.

Hét iskolát kísérletképpen 12 osztályos-sá szerveznek át, s ezzel elsősorban az általános és a középiskola közötti négy meglévő különbséget akarják át-hidalni. A kísérlettől a nevelés területén is jó eredményeket várnak, mert a közös tantervek 12 év alatt kísérhetik figyelműl növendékeik fejlődését. Több iskolában megvalósítják a kosdukeciót - az élvonalban a fiúk-és lányok közös oktatását jelenti - s ettől szintén jó pedagógiai-nevelési eredményeket várnak a pedagógusok.

Gyulmos János végül beszámolt a tanügyi igazgatás bizonyos átszervezéséről is. A kerületi tanácsok az oktatás területén is nagyobb önállóságot kapnak, s a gazdasági és a személyi kérdések intézésén kívül az általános tanulmányi felügyeletet is ellátják. A tanügyi igazgatás átszervezésének már ezek az első lépései is azt célozzák, hogy a helyi szervek fokozott önállósággal, ezzel együtt természetesen nagyobb felelősséggel rendelkezzenek. A további tervek szerint a jövőben elsősorban az iskolai igazgatók önállóságát növelik majd. /MTI/

- o -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 45 kiadás 1959 augusztus 17 19 óra 31 perc

A vasárnapi hideg betörés nyarán több mint tíz fokkal esökkent a hőmérséklet, nagy zivatarok, helyenként felhőszelek voltak - Csak fokozatos javulásra számíthatunk

1959 augusztus 17

47

A Nyugat- és Észak-Európa térségeiben felgyült Atlanti óceáni hideg légtömegek vasárnap délután hozánkát is aláresztették. Már a délelőtti órákban megkezdett a hideg front előérse, s az országon különböző vidékeken okozott rendkívül heves zivatarokat a hideg és meleg légtömegek találkozási pontjain. Egyes helyekről felhőszelek jelentek: Szolnokon 25, Debrecenben 35, Kereken 38, Ruschányán 44, Keszthelyen 47, Vacsásán pedig 55 milliméter eső zuhogott alá egészen rövid idő alatt.

Viharos erősségű szél kísérte a hideg meleg légtömegek mérkőzését, a Balatonon 23 méter másodpercenkénti sebességgel száguldozott át a vihar. Szombaton már 28 fokot emelkedett a hőmérséklet és a keleti nagyfokú meleg vasárnap is mértek 27 fokot, vasárnap este azonban néhány óra alatt már 20 fok alá süllyedt a hőmérséklet, Budapesten már csak 15 fokot mértek.

Hétfőn a szél erőssége esökkent és számottevő esőzések sem voltak. A következő napokra - a Meteorológiai Intézet előrejelző osztálya szerint - borongás, az évszakhoz képest hűvös időt várhatunk. Nyugat- és Észak-Európában ugyancsak hűvös ez az idő, de a borulás már megszűnt, s általában több a napsütés. A jelek szerint nálunk is fokozatos javulás, felmelegedés kezdődik már a hét közepén. /MTI/

- o -

Kitüntetés

1959 augusztus 17

53

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a közlekedési és patrokliniai kutatás hevesi megerősítésével szerzett érdemei elismerésül 70. szül. tiszteletdíj alkalmából dr. Freund Mihály Kossuth-díjas akadémikusnak, a Magyar Ásványolaj és Földgázkísérleti Intézet igazgatójának a Munka Érdemrend kitüntetését adományozta. /MTI/

- o -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 47 kiadás 1959 augusztus 17 21 óra 1 perc

Román Lősi elnöknövét gyttak Orosházán

1959 augusztus 17

48

Orosházán vasárnap felvették 156, a második világháború felszabadító harciban elszett román katonalősi elnöknövét. Sinkó Sándor, a városi tanács vérekeztető bizottságának elnöke mondott ünnepi beszédet. Az ünnepségen résztvett Vasile Pogorceanu, a Román Népköztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, s a nagykövetség több munkatársa.

A nagykövét beszédet mondott, amelyben méltatta Románia felszabadulása 15. évfordulójának jelentőségét; szólt a két nép barátságáról.

A helyi és a város párt- és tömegszervezeti vezetői, Orosháza Dolgozóifelhelyzték a hála és köszönet virágait a román hősi elnöknövét taláratán. /MTI/

- o -

Hétfőn megkezdőtték a beiratkozások a József Attila Szabadegyetemen - Magyaroktól tantárgyból indítanak előadássorozatot, 16 különböző nyelvet tanítanak

1959 augusztus 17

49

A József Attila Szabadegyetemen - amelynek előadásai iránt évről-évre nőtt a érdeklődés - hétfőn megkezdőtték a beiratkozások. Az 1959/1960-as oktatási éven tisztafelantudományi, természettudományi, műszaki és nyelvviskolai tárgyak tanításának kezdődik meg, s összesen 42 tantárgyból lesznek előadások. A Szabadegyetemen tanrendjében szerepel például a mai ember filozófiai problémái, az Esztétika, az Alkalmazott lélektan, a Hét évtized világtörténete, az Ébredő Afrika című előadássorozat is. A nyelvviskoló hallgatói 16 különböző nyelv ismereteit sajátíthatják el. Az időn már oktatják a hindu nyelvet, s kezdődik a kínai, arab és török tanfolyam is. Az előadásokat a yetemi, főiskolai tanárok, a tudományos intézetek vezetői és munkatársai tartják. Reneszersesen lesznek film- és dia pozitív vetítések, tanulmányi kirándulások és különféle koncertek. Az irodalmi és a zenei történeti előadásokat neves művészek, operabénekesek közreműködésével tartják.

/folyt. köv./

/fizikai, kémiai kísérletek, muzeumi, kutatóintézeteki látogatások,

MTI BELFÖLDI HIREK

B 48 kiadás 1959 augusztus 17 20 óra 35 perc

/Hétfőn megkezdődtek... I folytatás.
49

Az illetékesek szerint az idén a Szabadegyetem hallgatóinak száma elérte majd a 15.000-et. A beiratkozások szeptember 2-ig tartanak. Az érdeklődők a Posti Barnabás utca 1. szám alatt, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsész-tudományi karán jelentkezhetnek.

A Szabadegyetemnek bárki hallgatója lehet, függetlenül iskolai végzettségétől. Az előadások a nyelviskolai tagozaton szeptemberben, a többi tagozaton októberben kezdődnek. /MTI/

- o -

Másfél évszázad magyar rajz- és éremművészete a Nemzeti Galéria termaiban - Új kiállítás nyílik kedden

1959 augusztus 17

50

A Magyar Nemzeti Galéria termaiban hétfőn Póány Ö. Gábor főigazgató rövid bevezetése után Oelmacher Anna és Csaszaryné Nagy Zsuzsa, a tárlat rendezői sajtótájékoztatót tartottak a kedden nyíló a magyar éremművészet és a magyar rajzművészet kiállítások gyűjtőművét.

A Nemzeti Galéria termaiban több mint ezer alkotás, rajz, akvarell és érem, másfél évszázad magyar rajz- és éremművészetét mutatja be. A falakon a XIX. és a XX. század leghíresebb mestereinek több mint 400 grafikája fordulja a látogatókat, a hatvan tárlóban pedig sok nem látott tárgyban állították ki a magyar éremművészet leghíresebb alkotásait. /MTI/

- o -

Tehergépkocsit elütött egy kisfiút

1959 augusztus 17

51

A XIV. kerület Kereposi ut és a 125-ös utca területénél a Sütőipari-Szállítási Vállalat tehergépkocsija elütötte Tócsák Sándor négy éves kisfiút. A gyerek az uttesten játszott, a vezető fékezett, de a kisfiú nekiszaladt a teherrautának. Súlyos, életveszélyes állapotban szállították a kórházba. /MTI/

- o -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 49 kiadás 1959 augusztus 17 20 óra 35 perc

Vizéves Alkotmányát ünnepli augusztus 20-án az ország népe

1959 augusztus 17

52

Alkotmányunk születésének tizedik évfordulójáról az ország minden részén nagyszabású ünnepségek emlékeztetnek meg a városok és falvak népe. Az ünnepségek az idén is a munkás-paraszti szövetség, az üzemi és a falusi dolgozók összefogása jegyében zajlanak majd le.

Győrött minden eddigénél nagyszabású lesz az idei augusztus 20-án, az Alkotmány és az új kenyér ünnepe. Mint ismeretes, a Kézfűrés Népfront a párt és az állam vezetőinek részvételével nagygyűlést rendez a városban. Az ünnepi alkalomra rendezett kulturális és sportprogramot állították össze a megye vezetői. Augusztus 19-én este a Rábán és a Dunán lampionos csónakfolyonulás nyitja meg az ünnepségeket. Kivilágítják a csónakházakat és vizitelepeket is, ahol zenés, táncos családi összejöveteleket tartanak a győri üzemek dolgozói. A felvonuló csónakokat és a nézőket a Dunapart mellett József Attila művelődési ház teraszáról színpompás tűzijáték köszönti majd. Augusztus 20-án zeneesztendő ébred a város: a nagyüzemek fuvószenekarai járják végig a lakónegyedeket, s ők fogadják majd a nagygyűlésre érkező különvonatok és autóbusz-karavánok többtízezer főnyi utasát is. A nagygyűlés után két szabadtéri színpad műsorában gyönyörködhetnek majd a résztvevők. A Széchenyi téri színpadon a pozsonyi művészeti együttes is fellép, a tanács-háza előtti színpadon az ötvenéves "Éneklő-család" és más művészeti csoportok szolgáltatják a műsort. A sport kedvelői többek között motorkerékpáros ügyességi versenyt, repülőmodell-bemutatót, lovas akadályversenyt és a vitorlásrepülők parádját tekinthetik meg. Az egésznapos program este vidám utca bállel fejeződik be.

Borsod megyében a legkisebb községekben is megrendezik a hagyományos népiünnepélyeket. A nagy ipari megyében mintegy száz helyen tartanak munkás-paraszti találkozót. Liskoleon például a szakszervezetek megyei tanácsának székházában több mint háromszáz munkás és paraszt jön össze bérleti beszélgetésre, a Népkerthben a sorköteles munkás és paraszti fiatalok találkoznak.

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 50 kiadás 1959 augusztus 17 7 óra 40 perc

/Tízéves Alkotmányát... 1 folytatása/
52

Tiszecskai község paraszti lakossága a Tiszecskai Erőmű munkásait hívta meg ünnepi összejövetelre, a hajóbábcik pedig a Lenin Költészeti Művek dolgozóival találkoznak. Az ózdi járás számos községében a hagyományos szótárlakon kívül majd a lakosság sora-nagyja. A megye több helységében az Alkotmány ünnepén művelődési otthonok avatnak. Szentistván termelőszövetkezeti községben is augusztus 20-án nyitják meg kapuit a mintegy 500.000 forintos költséggel épített kulturális otthon.

Tolna megye jellegetes néprajzi vidékein - a Sárközben és másutt - az ünnepi felvonulásokon népviselet-be öltözve vesz részt a lakosság. A legnagyobb szabásúnak a dombóvári program ígérkezik, ahol a tavalyihoz hasonlóan az idén is megrendezik a Kapos-menti Napokat. A négynapos ünnepségsorozat műsorán mezőgazdasági, néprajzi és régészeti kiállítás is szerepel. Sok helyen lesz munkás-paraszt találkozó. A megye termelőszövetkezeteit patronáló üzenek leg-többje népes munkáscsoportokkal képviselteti magát a közös gazdaságok ünnepségein. Budapestről a Bolcsimisz-gyár munká-sai a bátaszéki Bazakalász Termelőszövetkezetet keresik fel, Szekszárdon a helybeli üzenek dolgozói a Gazdakörben találkoznak a szövetkezeti tagokkal és az egyéni paraszttal.

Nógrád megyében az ünnepi előkészületek során mintegy 200 előadással ismertették az Alkotmány-ünnep jelentőségét, a városok és falvak tízéves fejlődését. Gazdag program készül az ünnepre a megye minden részén. Bales-szgyarmaton palóc-vásárt rendeznek, amelyre a szomszédos megyékből is sok vendéget várnak. A vásár pavilonjait a Hősök terein állítják fel. Különös gondot válogatják össze a hagyományos palóc népviselethez szükséges kosárokat, broká-tokat, csipkéket és öngyöket. A kereskedelmivállalatok több kiállítást és ruhabemutatót rendeznek. A megye 15 termelőszövetkezete augusztus 20-án ünnepi megalkulásának 10. évfordulóját. Jubileumi napon munkás-paraszt találkozó-kon fűzik szorosabb barátságukat az üzenek dolgozói és a falvak lakói. Az érsekvárkerti Dimitrov Tsz tiszága a buda-pesti Goldberger-er-gyár küldöttségét látja vendégül. Hátra-szöllősen, Galagután, Endrefalván és Kiscsesetén művelődési otthonok avatnak az új kenyér ünnepén.

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 51 kiadás 1959 augusztus 17 21 óra — perc

Tízéves Alkotmányát... 2 folytatása/
52

Szolnok megyében a termelőszövetkezeti mozgalom nagyszerű sikerei jelében zedlik majd le az Alkotmány évfordulójának ünnepé. A megye hét termelőszövetkeze-ti városában közös programot rendeznek a gazdaságok dolgo-zói. Jászberényben ezúttal is sor kerül a régi és új ter-melőszövetkezetek, valamint az állami gazdaságok hagyomá-nyos kiállítására, amely a mezőgazdasági nagyzomok kima-roslo termelési eredményeit ismerteti. A legjobb eredményt elért gazdaságot a városi tanács által létesített Jászszámi nagydíjjal jutalmazzák. A nemrég felavatott kétezer szemé-lyes szabadtéri színpadon nagyszabású művelődési bemutó-tót rendeznek, amelyen az Állami Népi Együttes is fellép. Mezőturon, a hagyományos Nyárykun Napok ünnepségeinek központjában mintegy huszezer ember részvételével nagy-gyűlés lesz. Több mint ötven régi, jól gazdálkodó szö-vetkezetben munkás-paraszt találkozóra jönnek össze a patronáló üzenek, állami gazdaságok dolgozói és a ter-melőszövetkezetek tagjai. A megyében több mint háromszáz kulturális együttes műsora színvonalas és tiszti látványos-sá az ünnepségeket.

Veszprém megyében is gazdag programmal készülnek az Alkotmány ünnepére. Veszprémben a naggyűlés után az üzenek legjobb művészeti együttesei háromórás bemutatót tartanak. Várpalotán az ünnep előestéjén nagy-gyűlésen adják át az új kenyeret a környék dolgozó pa-rasztjai a város munkásainak. A Palota szálló előtt tárze-ne fogadják a vendégeket, majd vidám utcabállal folytató-dik a szórakozás.

Sztálinvárosban az ünnepségek a hagyomá-nyos "hivogató"-val kezdődnek. Az óvárosi dolgozó parasz-tok feldíszített szekereken, zeneszóval vonulnak az újvá-roshoz, hogy meghívják kenyérszálló ünnepségekre a város ve-zetőit és a Vasmű dolgozóit. Az üzenek munkásai viszont az általuk patronált negyven környékbéli termelőszövetke-zet küldöttségeit látják majd vendégül ünnepségeikön, s be-mutatják nekik a hatalmas gyár üzeneit.

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 52 kiadás 1959 augusztus 17 21 óra 05 perc

/Tízéves Alkotmányát... 3 folytatás/ ö v. ill. sz. / Sr 52

A nemzetiségi vidékek lakossága is nép-ünnepélyeken és az évről-évre megrendezésre kerülő nemzetiségi találkozókra emlékezik meg az Alkotmány ünnepéről. A Csongrád megyei Pitvaros községben szlovákok, románok és délszlávok jönnek össze, közös programjukon a megye nemzetiségi művészeti együttesei szolgáltatták majd a műsort.

Baranya megye német és délszláv lakosság községeiben - többek között Villányban, Hecsekménésdon és Püspöklikén - szintén megrendezik a nemzetiségi ünnepi találkozót. Vajszlón ormánsági ünnepélyt rendeznek, amelyre az Ormánság mind a 45 községének lakóit meghívják. Békés megye románok lakta községeiben - Káta-tyháza és Mészkeréken - püspöri falupart rendeznek, ahol a testvéri román nép felszabadulásának évfordulójáról is megemlékeznek. /MTI/

- o -

Előadások a magyar-szovjet műszaki tudomány és együttműködés tízéves eredményéről

B 58 kiadás

1959 augusztus 17

Budapestben tartják a Magyar-Szovjet Műszaki Tudományos Együttműködési Bizottság 12. ülését kármak tanácskozásait. A bizottság két tagozatának elnöke A.I. Zaharov és Vályi Péter hétfőn este a Technika Házában - a Műszaki Tudományos Egyesületek Szövetségének rendezésében - előadást tartott a két ország szakembereinek tíz évvel ezelőtt megkezdődött műszaki és tudományos együttműködéséről. Az előadók részletesen beszámoltak arról, hogy a népgazdaság különböző ágaiban országaink számára mit jelentett a tapasztalatok kicserélése, a műszaki dokumentációk átadása és a személyes segítségnyújtás. /MTI/

- o -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 53 kiadás 1959 augusztus 17 21 óra 10 perc

Dobi István távirata az Indonéz Köztársaság elnökéhez

1959 augusztus 17

54

Dr. Ahmed Szukarno urnak, az Indonéz Köztársaság elnöke Önagyméltóságának, Dzsakarta.

Engedje meg Nagyméltóságod, hogy az Indonéz Köztársaság függetlenségének kikiáltásának évfordulója alkalmából a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa, a magyar nép és a magam nevében szívből jövő üdvözlétemet és jókívánságaimat fejezzem ki Önnek, az Indonéz Köztársaság kormányának, népének és újabb sikereket kívánjak országára felvirágoztatására és a béke megvédésére irányuló munkájában.

Dobi István
a Magyar Népköztársaság Elnöki
Tanácsának elnöke /MTI/

- o -

Dr. Sik Endre távirata az Indonéz Köztársaság külügyminiszteréhez

1959 augusztus 17

55

Dr. Subandrio urnak, az Indonéz Köztársaság külügyminiszterének, Dzsakarta

Az Indonéz Köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából kérem Nagyméltóságod, fogadjon őszinte üdvözlétemet és az indonéz nép boldogulására irányuló jókívánságaimat.

Dr. Sik Endre
a Magyar Népköztársaság külügyminis-
tere /MTI/

- o -

Visszaérkezett Romániából a Vöröskereszt küldöttsége

1959 augusztus 17

56

A Magyar Vöröskereszt háromtagú küldöttsége, amely Kárpáti József főtitkár vezetésével csaknem két hetet töltött a Román Népköztársaságban, visszaérkezett Budapestre. /MTI/

- o -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 54 kiadás 1959 augusztus 17 21 óra 35 perc

Budapestben megkezdődtek a VIT-beszámolók

1959 augusztus 17

59

Hétfőn este a MSZ budapesti bizottságának székházában, VIII. kerületi kiszisták rendezésében három küldött többszáz fiatal éreklődőnek tartott beszámolót a bécsi VIT-ről. Elsőnek Novák György, a VIT előkészítő bizottságának munkatársa számolt be a VII. Világifjúsági és Diáktalálkozóról. Elmondotta, hogy először rendezték meg kapitalista országban a világ fiataljainak nagy találkozó-ját. Az ellenség megpróbálta megzavarni a világ ifjúságának a nagy demonstrációját, főleg távoltartani tőle a bécsi fiatalokat és általában a bécsieket. De nem sikerült. A megnyitó napján mintegy 100.000 bécsi nézte végig a Práter-stadionba vonuló fiatalokat, a stadionban pedig 60.000 ember szorongott.

- A magyar fiatalok küldöttsége az egyéni beszélgetéseken és a nemzetek közötti találkozókon számtalan barátot szerzett. Művészeti delegációnk is elősegítette a népek közötti barátság elmélyítését. Harminckét ország, 406 kulturális csoportja és szólistája 280 rendezvényen szerepelt. A magyar művészeti együttesek műsorait tízezrek nézték meg.

Garancsi Márta, a művészeti delegáció tagja, Fenyvesi György, a VIT-en résztvett labdarúgó csapat kapitánya mondotta el ezután élményeit, majd Garancsi Márta énekelt és Izsépi Eszter gondolkázott.

A nagy tisztséggel fogadott összejövettel megkezdődtek Budapestén a VIT-beszámolók. /MTI/

- o -

Albán ifjúsági művészecsoport nagyszerű előadása a Zenekadémán

1959 augusztus 17

60

A bécsi VII. Világifjúsági Találkozón részt vett albán művészecsoport hétfőn este nagyszerű hangversenyt adott Budapestén a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. Az előadáson megjelent Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke, Rényi Sándor, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, az Országgyűlés elnöke, ott volt a kormány több tagja,

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 55 kiadás 1959 augusztus 17 22 óra — perc

/Albán,.... folytatása/

60

politikai, társadalmi és kulturális életünk számos ismert személyisége. Jelen volt Edip Cuci, az Albán Népköztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, valamint a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja.

Az est közönsége a műsorszámok után lelkes tapsal jutalmazta a kitűnő albán művészeket. /MTI/

- o -

Budapestre érkeztek a prágai "Angyalföld" békeküldöttai

1959 augusztus 17

61

Hétfőn este 41 tagú csehszlovák békeküldöttség érkezett Budapestre. A vendégek -Miloslav Csermák mérnök, a prágai XI. kerületi békebizottság elnökének vezetésével - a prágai "Angyalföld" küldöttai, ebből a prágai kerületből valók, amelyek jellegénél fogva azonos a budapesti XIII. kerülettel. A küldöttséget a XIII. kerületi népfrentbizottság és békebizottság vezetői fogadták.

A csehszlovák vendégek több napot töltenek hazánkban. Kedden délután Angyalföldre látogatnak. /MTI/

- o -

V É G E ! ! !

MTI BELFÖLDI HIREK

B. l. kiadás

1959. augusztus 18. 6 óra -- perc

Kedden zárult az egyetemi pótjelentkezés - Helyesezerhatszáz fiatal vesznek fel az egyetemeken és főiskolák nappali tagozataira - Emelkedett a munkás- és parasztszármazású diákok arányszáma

1959. augusztus 18.

1.

Julius végén fejeződtek be a felvételi vizsgák az egyetemeken és főiskolák ősszel induló első, nappali évfolyamaira. A Növelődésügyi Minisztérium tájékoztatása szerint ebben a tanévben a tavalyi ötezerhatszázal szemben 7500 fiatal vesznek fel a felsőfokú oktatási intézményekbe. A létszám arapodás jelentős részben a felsőfokú oktatási intézetek megindulásából adódik: az egyetemeken és főiskolákra idén vesznek fel először hallgatókat, szám szerint kilencszázat. Amint azonban az említett számokból kitűnik, a többi egyetem és főiskola létszámkeretei is bővültek.

Előzetes felvételi vizsgák

Mit egyes karokra túl sokan jelentkeztek, más karokon a jelentkezők alacsony száma miatt pótfelvételt kellett hirdetni. A pótfelvételekre a jelentkezési határidő egyenként augusztus 18-án, kedden zárult, a felvételi vizsgákat augusztus 25- szeptember 5 között tartják.

A beérkezett jelentések szerint az idei felvételekkel tovább javult egyetemünkön és főiskoláinkon a munkás- és dolgozó paraszt származású fiatalok arányszáma. A tavalyi 51,8 százalékkal szemben az új elsőévesek 54-55 százaléka munkás vagy parasztszármazású. A munkás-parasztifjakok nagyobb száma jelentkezésében - mondották a minisztériumban - egyaránt szerepe volt a társadalmi szervezetek felvilágosító munkájának, valamint a társadalmi tanulmányi ösztöndíj bevezetéséről szóló kormányrendeletnek. Az ösztöndíj, intézmények 530 - tulajdonképpen többségben munkás vagy parasztszármazású - fiatalok küldtek ösztöndíjjal továbbtanulni. Ezek közül 415-en megkezdtek a felvételi vizsgák követelményeinek. Az ösztöndíjasok nagy többsége korábban már dolgozott, vagy az üzemi munkások gyermekeiből kerültek ki. Az, hogy bizonyos részük ebben az évben nem kerülhetett az egyetemre, annak tudható be, hogy az ösztöndíj-rendelet késői megjelenése miatt nem vehettek részt a felvételi vizsgákra előkészítő tanfolyamokon. E tapasztalatok alapján jövőre időben, nagyobb gonddal készítik elő az ösztöndíjasok felvételét.

Az 1959-1960-as tanévben a felsőfokú oktatási intézményekbe felvett diákok mintegy 14-15 százaléka előzetesen már egy vagy több évig résztvett a termelő munkában. Ez a szám kétszerese a tavalyi arányszámnak. /MTI/